

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Možnosti veřejné podpory pro malé a střední podniky v ČR

Public support for small and medium-sized enterprises in the Czech Republic

Student: Monika Holaňová

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Yveta Pšenková, Ph.D.

OSTRAVA 2010

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem bakalářskou práci, vypracovala samostatně. Všechny použité zdroje uvádím v seznamu použité literatury.“

V Ostravě dne 30. 6. 2010

Monika Holaňová

Poděkování

Děkuji vedoucí bakalářské práce Ing. Yvettě Pšenkové, Ph.D. a oponentovi Ing. Markovi Valdmannovi, Ph.D., za věnovaný čas, profesionální pomoc a cenné rady, které mi věnovali při zpracování bakalářské práce.

Obsah:

1	ÚVOD	1
2	CHARAKTERISTIKA MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKU	3
2.1	VÝHODY A NEVÝHODY MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ	4
2.2	PRÁVNÍ FORMY PODNIKÁNÍ	5
2.2.1	<i>Fyzická osoba</i>	6
2.2.2	<i>Právnícká osoba</i>	7
2.3	DEFINICE MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ	7
2.3.1	<i>Mikropodnik</i>	8
2.3.2	<i>Malý podnik</i>	8
2.3.3	<i>Střední podnik</i>	8
2.3.4	<i>Nezávislý podnik</i>	9
3	PŘEHLED PROGRAMŮ VEŘEJNÉ PODPORY PRO MALÉ A STŘEDNÍ PODNIKY	11
3.1	VEŘEJNÁ PODPORA	11
3.2	POLITIKA HOSPODÁŘSKÉ A SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOSTI EU A JEJÍ NÁSTROJE	13
3.3	CÍLE POLITIKY SOUDRŽNOSTI EU	15
3.3.1	<i>Cíl Konvergence</i>	16
3.3.2	<i>Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost</i>	16
3.3.3	<i>Cíl Evropská územní spolupráce</i>	16
3.4	OPERAČNÍ PROGRAMY A JEJICH ÚLOHA	17
3.4.1	<i>Operační programy v rámci cíle Konvergence</i>	17
3.4.2	<i>Operační programy v rámci cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost</i>	21
3.4.3	<i>Operační programy v rámci cíle Evropská územní spolupráce</i>	22
4	PRAKTICKÁ APLIKACE	42
4.1	POSTUP PŘÍPRAVY A NÁLEŽITOSTI ŽÁDOSTI	42
4.1.1	<i>Podnikatelský záměr a výběr programu</i>	42
4.2	ŽÁDOST O POSKYTNUTÍ PODPORY	42
4.2.1	<i>Registrační žádost</i>	43
4.2.2	<i>Plná žádost</i>	44
4.2.3	<i>Žádost o platbu</i>	47
4.2.4	<i>Dotazníkové šetření</i>	48
5	ZÁVĚR	50
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	52
	SEZNAM ZKRATEK	
	SEZNAM TABULEK A GRAFŮ	
	PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	
	SEZNAM PŘÍLOH	
	PŘÍLOHY	

1 Úvod

Jako téma své bakalářské práce jsem si zvolila „Možnosti veřejné podpory pro malé a střední podniky v České republice“.

Česká republika vstoupila dne 1. května 2004 do Evropské unie (dále jen EU) a svým členstvím získala možnost využívat finančních prostředků ze strukturálních fondů prostřednictvím operačních programů. V současném druhém programovacím období 2007 – 2013 můžeme čerpat z EU přibližně 26,69 mld. EUR. Tato částka je v přepočtu na jednoho obyvatele nejvyšší v celé EU. Pro úspěšné čerpání musela Česká republika vytvořit a dále také spolufinancovat čerpání prostředků na tyto operační programy ze státního rozpočtu, jelikož EU může financovat maximálně 85 % výdajů z aktivit uskutečněných v rámci regionální politiky.

Vzhledem k tomu, že toto programovací období je pravděpodobně poslední, kdy bude umožněno České republice čerpat z fondů EU takto vysoké finanční částky podpory, měli bychom této časově omezené možnosti využít v co největší míře.

Myslím si, že v dnešní době ekonomické krize je téma možnosti získání veřejných podpor velice aktuální, protože většina podniků se potýká s nedostatkem finančních zdrojů. Možnost získat finanční podporu, zejména na investiční výdaje, je jednou z cest zvyšování efektivity a konkurenční schopnosti firem při nižších investičních výdajích. Bohužel, je stále řada firem, které o možnostech veřejné podpory nemají dostatečné informace, aby mohly efektivně a kvalifikovaně rozhodnout o případném využití těchto zdrojů.

Cílem bakalářské práce je zpracovat postup při rozhodování a případném výběru programů poskytujících veřejnou podporu především malým a středním podnikům (dále jen MSP) v České republice (dále jen ČR) a metodiku postupu při zpracování žádosti ve vybraném operačním programu. Dále zjištění, zda MSP jsou informovány o možnosti získání veřejné podpory a jejím využití.

Společnost, ve které pracuji, se mimo jiné aktivity, zabývá také poradenstvím v této oblasti. Bakalářská práce tak může být využita podnikatelskými subjekty, které stále nemají dostatek informací o současných možnostech včetně vzorového příkladu postupu zpracování žádosti a souvisejících administrativních úkonů.

Oblast veřejné podpory, možnosti jejího využití i množství subjektů, které ji mohou čerpat, je velmi široce pojaté téma a přesahuje možnosti jedné bakalářské práce. Z tohoto důvodu je bakalářská práce zaměřena na vybraný segment podnikatelské sféry – MSP.

V první části bakalářské práce je proto charakterizován malý a střední podnik. Uvedla jsem výhody a nevýhody MSP, představila jsem možné právní formy, pod kterými může MSP podnikat. V závěru první kapitoly jsem se věnovala aktuální definici malého a středního podniku podle současně platné legislativy používané v EU stanovené Evropskou komisí. Definice je rovněž účinná v České republice.

Ve druhé části práce jsou uvedeny aktuálně dostupné formy podpory MSP. Vzhledem k obsáhlosti programů veřejné podpory, je hlavní pozornost zaměřena na zpracovatelský průmysl a programy v rámci operačního programu Podnikání a inovace.

V závěrečné praktické části jsem uvedla vzorový příklad postupu při zpracování žádosti o veřejnou podporu, včetně potřebných administrativních úkonů v průběhu realizace projektu tak, aby podnikatel, který se rozhodne této šance využít, měl ulehčenou cestu k získání veřejné dotace. V práci jsou rovněž prezentovány výsledky dotazníkového šetření, které jsem zaměřila na informovanost MSP o možnostech získání veřejné podpory.

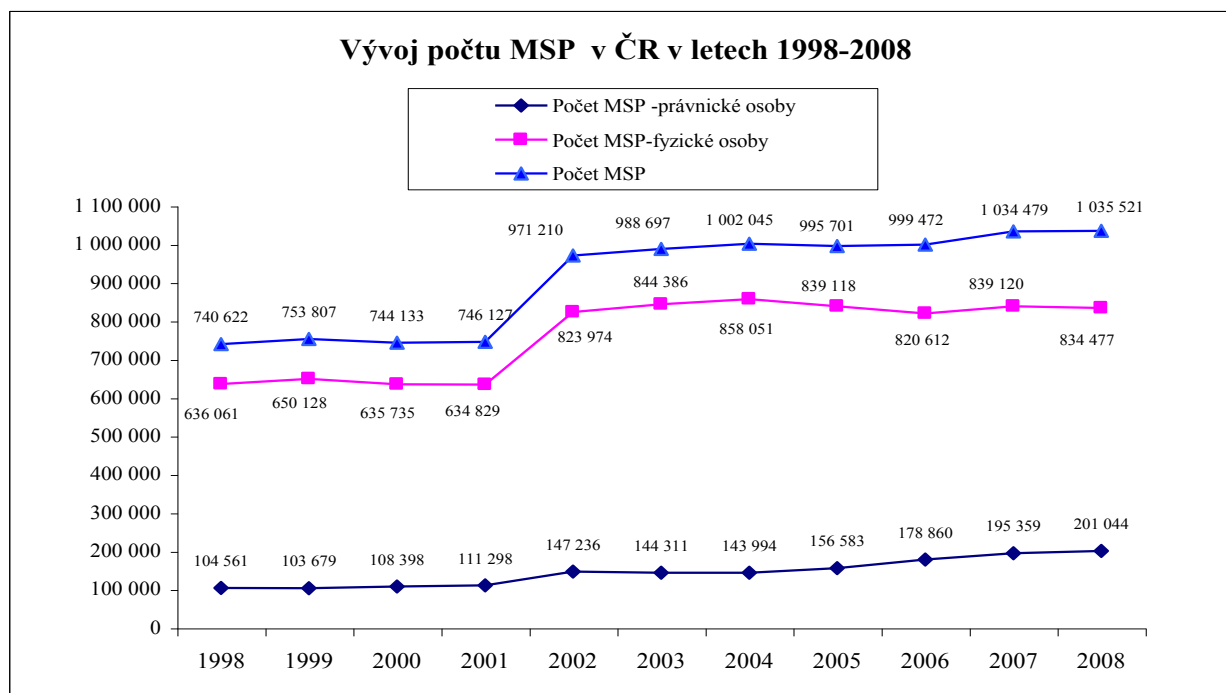
2 Charakteristika malého a středního podniku

Malé a střední podniky chápeme jako samostatné hospodářské jednotky, které jsou důležitou součástí každé ekonomiky, protože tvoří drtivou většinu ve struktuře podniků. MSP přispívají ke stabilizaci ekonomiky státu díky vysoké adaptibilitě a schopnosti vyrovnávat všechny výrazné změny a nestability, které mohou ohrozit jejich podnikání.[5]¹

„V EU je registrováno 25,5 miliónů firem. Z toho 99,8 % jsou firmy v sektoru MSP, které zaměstnávají 60 % lidí, což představuje 2/3 ekonomicky aktivních obyvatel a vytváří 56,2 % celkového obrátu. V dnešní době jednotný trh představuje kolem 500 mil. potenciálních spotřebitelů a tvoří přes 46 % světového obchodu.“ [4, str. 25]²

V České republice v roce 2008 představovaly MSP 99,83 % ze všech podniků, zaměstnávaly 61,52 % zaměstnanců, vyprodukovaly 51,53 % výkonů a na tvorbě hrubého domácího produktu se podílely 35,17 %. [7]³

Graf č.1 - Vývoj počtu MSP v ČR

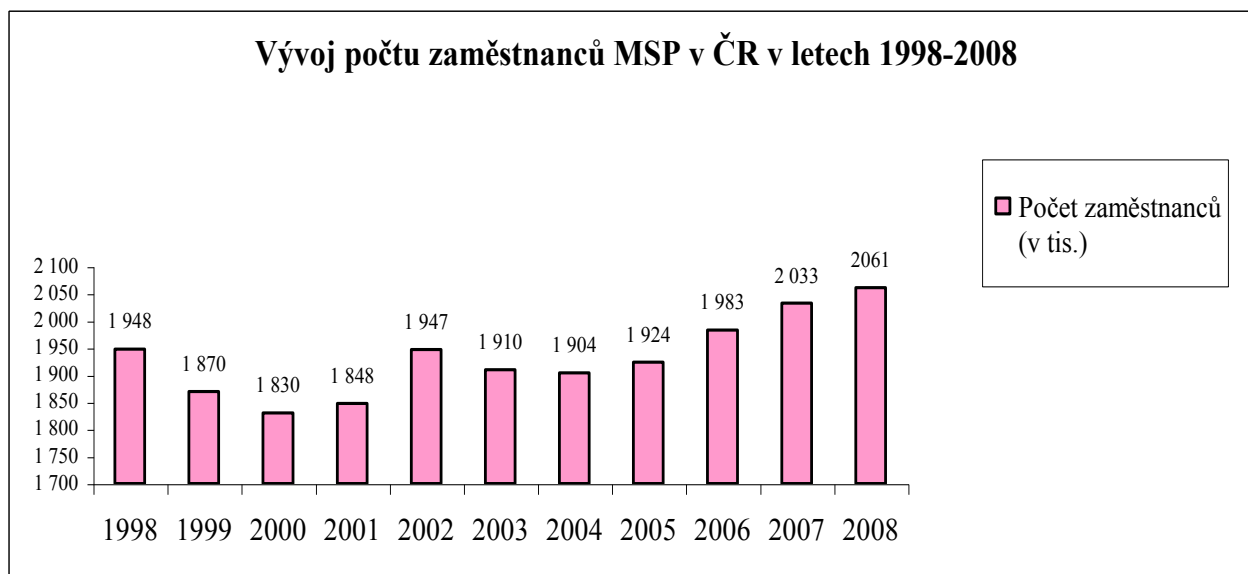
Zdroj: ČSÚ

¹ [5] WAGNEROVÁ, E.; ŠEBESTOVÁ, J., Podnikání v malé a střední firmě, 2007

² [4] VOJÍK, V., Podnikání malých a středních podniků na jednotném trhu EU, 2009

³ [7] MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. Zpráva o vývoji malého a středního podnikání a jeho podpoře v roce 2008. Dostupné na WWW: < <http://download.mpo.cz/get/38872/43274/519252/priloha005.doc> >

Graf č.2 - Vývoj zaměstnanosti v MSP v ČR

Zdroj: ČSÚ

Výše uvedená fakta potvrzují, že tyto MSP mají velký význam pro celou ekonomiku. MSP se velkou měrou podílejí na vytváření nových pracovních míst ve všech lokalitách EU i ČR (většinou podnikatelé podnikají v místě svého bydliště) a vytvářejí i její kulturu a pružněji reagují na změnu trhu. V neposlední řadě představují pro fyzické osoby určitou svobodu - volbu zvolit si své uplatnění a realizovat myšlenky a touhy.

Všechny demokratické vlády v celém světě orientují svou pomoc k MSP. Podpora z prostředků státního rozpočtu, nebo z dotací EU, je ve většině zemí zprostředkovávána příslušnými fondy, které spravují zpravidla organizace s vládní spoluúčástí nebo i soukromé firmy, na něž byla správa fondů delegována vládou. Výjimkou nejsou ani přímé intervence (zásahy státu) přes rezortní ministerstva a vládní instituce.

„To vše předpokládá přesně definovaná kritéria pro získání podpory, udržení stanovených mantinelů po celou dobu fungování vypsanych programů a zároveň účinný systém kontroly procesu rozdělování a čerpání těchto fondů.“ [4, str. 21]⁴

2.1 Výhody a nevýhody malého a středního podnikání

Malé a střední podniky mají své výhody a nevýhody. Mezi **výhody** MSP patří především:

- možnost veřejné podpory,

⁴ [4] VOJÍK, V., Podnikání malých a středních podniků na jednotném trhu EU, 2009

- jednoduchá organizační struktura – přináší nižší náklady na řízení firmy a nižší míru administrativy,
- založení firmy nebývá kapitálově náročné,
- flexibilita – malé a střední podniky mohou rychleji a citlivěji reagovat na změny potřeb zákazníků než velké organizace,
- snáze hledají drobné mezery na trzích a lépe se uplatňují na lokálních trzích, neboť mohou individuálně řešit potřeby zákazníků,
- finanční náročnost na 1 pracovní místo je nižší než ve velké společnosti,
- osobní a přímý kontakt majitele firmy s ostatními zaměstnanci a možnost udržování osobního kontaktu se zákazníky.

Naopak mezi **nevýhody** malých a středních podniků patří:

- horší přístup k cizímu kapitálu než mají velké společnosti,
- pokud odběratelé nezaplatí včas, mohou se snadněji dostat do platební neschopnosti,
- nemohou se zúčastnit podnikání, kde jsou zapotřebí velké investice,
- často mají slabší pozici ve veřejných soutěžích o státní zakázky,
- nemohou si dovolit zaměstnávat špičkové odborníky a vědce,
- absence nejmodernější techniky,
- často je ohrožují velké společnosti,
- časté legislativní změny kladou velké nároky na podnikatele⁵.

2.2 Právní formy podnikání

Jednotlivé právní formy podnikání upravuje Obchodní zákoník⁶. Na podnikatelské subjekty, provozující svou činnost na základě živnostenského oprávnění, se vztahuje Zákon o živnostenském podnikání⁷ (dále jen živnostenský zákon), popř. další zákony, které upravují podmínky pro podnikání v činnostech vyloučených z působnosti živnostenského zákona.

V ČR je možné podnikat jako fyzická nebo právnická osoba. Každá právní forma podnikání má svá specifika. Co je výhodou u jedné, nemusí být výhodou u druhé a naopak.

⁵ <http://www.podnikatel.cz/rozjezd/zacinajici-podnikatel/male-a-stredni-podniky-msp/>

⁶ Zákon č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník

⁷ Zákon č. 455/1991 Sb., O živnostenském podnikání

Potencionální podnikatel by si měl velmi důkladně rozmyslet, s ohledem na různá kritéria, která z právních forem je pro jeho podnikání nejvhodnější. Dodatečná změna právní formy je nejen administrativně náročná, ale přináší i dodatečné náklady.

2.2.1 Fyzická osoba

Osoba podnikající na základě živnostenského oprávnění

Tato osoba může provozovat živnosti:

- **ohlašovací:**
 - *řemeslná* - podmínkou provozování živnosti je odborná způsobilost, druhy řemeslné živnosti jsou uvedeny v příloze č. 1 živnostenského zákona,
 - *vázaná* - nutné prokázání odborné způsobilosti, která je upravena zvláštními právními předpisy uvedenými v příloze č. 2 živnostenského zákona,
 - *volná* - nevyžaduje prokazování odborné ani jiné způsobilosti (musí být splněny pouze všeobecné podmínky provozování živnosti, od 1. 7. 2008 všechny živnosti volné sloučeny do jediné). Obory činností, které náleží do živnosti volné, jsou uvedeny v příloze č. 4 živnostenského zákona,
- **koncesovaná** - u nich se musí prokázat odborná způsobilost, která je upravena zvláštními právními předpisy v příloze č. 3 živnostenského zákona a živnostenským oprávněním pro výkon těchto živností je tzv. koncese.

Osoby zapsané v obchodním rejstříku

1. Fyzické osoby se zapisují do obchodního rejstříku buď na vlastní žádost, nebo povinně, podle podmínek stanovených obchodním zákoníkem⁸,
2. osoby podnikající na základě jiného než živnostenského oprávnění podle zvláštních předpisů,
3. osoby, které provozují zemědělskou výrobu a jsou zapsané do evidence podle zvláštních předpisů.

⁸ *Fyzická osoba*, která je podnikatelem, se запиše do obchodního rejstříku vždy, jestliže výše jeho výnosů nebo příjmů (snížená o daň z přidané hodnoty, je-li součástí výnosů nebo příjmů), dosáhla nebo přesáhla za dvě po sobě bezprostředně následující účetní období v průměru částku 120 milionů Kč.

2.2.2 Právnícká osoba

Všechny typy právnických osob musí být zapsány do obchodního rejstříku:

1. veřejná obchodní společnost
2. komanditní společnost
3. společnost s ručením omezeným
4. akciová společnost
5. družstva

Specifika jednotlivých společností jsou uvedeny v Obchodním zákoníku.

2.3 Definice malých a středních podniků

Na jednotném trhu bez vnitřních hranic je nezbytné, aby se opatření ve prospěch malých a středních podniků zakládala na **společné definici**, aby se zlepšila jejich soudržnost a účinnost a omezilo narušení hospodářské soutěže.

Aby mohl být v EU podnik označen za malý nebo střední podnik, musí nejdříve splňovat podmínky, které ukládá nová definice platná v Evropské unii.

Účelem této definice je zajistit, aby výhody na podporu MSP využívaly pouze podniky, které skutečně splňují charakteristiky MSP.

Nová definice vstoupila v platnost dne 1. 1. 2005 a vztahuje se na všechny politiky, programy a opatření, které Komise uplatňuje pro malé a střední podniky.

Podle nové definice se podnikem rozumí každý subjekt vykonávající hospodářskou činnost, bez ohledu na jeho právní formu. Za podniky lze považovat osoby samostatně výdělečně činné, rodinné podniky, sdružení nebo obchodní společnosti pravidelně vykonávající hospodářskou činnost.

Definice dále stanoví tři základní kritéria pro posouzení MSP:

- počet zaměstnanců,
- roční obrát⁹/příjmy¹⁰,
- výše aktiv¹¹/majetku¹².

⁹ *Obrát* - výnosy z prodeje vlastních výrobků a služeb po odečtení daně z přidané hodnoty na výstupu

¹⁰ *Příjmy* - přírůstky peněžních prostředků z prodeje vlastních výrobků a služeb po odečtení daně z přidané hodnoty na výstupu

¹¹ Z rozvahy u podnikatele, který vede účetnictví

¹² Z daňové evidence podnikatele, který nevede účetnictví

Dodržení počtu pracovníků je povinné, ale strop týkající se ročního obrátu/ příjmu nebo výše aktiv/majetku si může MSP vybrat. Nemusí splňovat oba stropy najednou, jeden z nich může překročit, aniž by pozbyl statut MSP.

2.3.1 Mikropodnik

- zaměstnává méně než 10 zaměstnanců,
- roční obrát/příjmy nepřesahuje 2 mil. EUR,
- celková výše aktiv/majetku nepřesahuje 2 mil. EUR.

2.3.2 Malý podnik

- zaměstnává méně než 50 zaměstnanců,
- roční obrát/příjmy nepřesahuje 10 mil. EUR,
- celková výše aktiv/majetku nepřesahuje 10 mil. EUR.

2.3.3 Střední podnik

- zaměstnává méně než 250 zaměstnanců,
- roční obrát/příjmy nepřesahuje 50 mil. EUR,
- celková výše aktiv/majetku nepřesahuje 43 mil. EUR.

Tabulka 1.1: Definice malého a středního podniku podle Evropské unie

Kategorie podniku	Počet zaměstnanců	Roční obrát/příjmy*	Výše aktiv/majetku*
mikropodnik	do 10	do 2 mil. €	do 2 mil. €
malý podnik	do 50	do 10 mil. €	do 10 mil. €
střední podnik	do 250	do 50 mil. €	do 43 mil. €
* MSP si může vybrat strop týkající se výše obrát/příjmů nebo výše aktiv/majetku			

Zdroj: [2]¹³

Údaje o počtu zaměstnanců a o roční hodnotě obrát/příjmů, resp. o výši aktiv/majetku zjišťují:

¹³ [2] EVROPSKÁ KOMISE, Nová definice malých a středních podniků, 2006

- *podnikatelé vedoucí účetnictví* - z údajů uvedených v účetní závěrce, sestavené a potvrzené podpisovým záznamem statutárního orgánu účetní jednotky, resp. podpisovým záznamem účetní jednotky za účetní období bezprostředně předcházející období, v němž je podána žádost o podporu, vypočtené za období jednoho kalendářního roku (dále jen „poslední uzavřené účetní období“) a
- *podnikatelé vedoucí daňovou evidenci* - z údajů uvedených v přiznání k dani z příjmů, podaném za zdaňovací období bezprostředně předcházející zdaňovacímu období, v němž je podána žádost o podporu, vypočtené za období jednoho kalendářního roku (dále jen „poslední uzavřené zdaňovací období“).

Malý a střední podnikatel, který zahajuje podnikání, stanoví hodnoty počtu zaměstnanců, obrát/příjmy a výši aktiv/majetku, vlastním kvalifikovaným odhadem učiněným v dobré víře, a to pro první účetní období, ve kterém bude provozována podnikatelská činnost po dobu alespoň 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců, resp. pro první zdaňovací období, ve kterém bude provozována podnikatelská činnost po celé zdaňovací období. [6]¹⁴

Dalším významným kritériem je nezávislost podniku.

2.3.4 Nezávislý podnik

Podnik musí vzít v úvahu veškeré vztahy, které má s jinými podniky. Evropská komise zavádí tři různé kategorie podniků:

- firmy nezávislé,
- partnerské,
- spojené.

MSP je **nezávislý**, pokud nevlastní/není vlastněn z více než 25 % základního kapitálu nebo hlasovacích práv dalšího podniku. Pokud tento podíl překročí 25 % a nedosáhne 50 %, považuje se tento vztah za vztah mezi **partnerskými** podniky.

U vztahu, kdy je překročena hranice výše podílu 50 %, jde o tzv. **spojené** podniky.

¹⁴ [6] CZECHINVEST. Definice malého a středního podnikatele. Dostupné na WWW: <
http://www.czechinvest.org/data/files/definice-maleho-a-stredniho-podniku-296-cz.pdf>

Podle kategorie, do které podnik patří, musí při výpočtu vlastních údajů, posuzovaných z pohledu velikosti podniku, zahrnout i údaje jiných podniků¹⁵. Na základě agregovaných údajů zjistí, zda podnik splňuje prahy pro počet zaměstnanců a finanční prahy stanovené v definici. [2]¹⁶

Ačkoliv Evropská komise vyzývá k používání této definice jako doporučení, definice je závazná pouze v některých případech, například pokud jde o státní podpory, provádění strukturálních fondů či programy Společenství.

¹⁵ *Návod na výpočet velikosti podniku* - <http://www.czechinvest.org/data/files/definice-msp-vazby-297.pdf/>

¹⁶ [2] EVROPSKÁ KOMISE, Nová definice malých a středních podniků, 2006

3 Přehled programů veřejné podpory pro malé a střední podniky

3.1 Veřejná podpora

Veřejná podpora se řídí zákonem č. 215/2004 Sb. o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje, který byl upraven zákonem č. 109/2009 ze dne 27. 3. 2009 a nepřímo odkazuje na definici veřejné podpory, obsaženou v čl. 87 odst. 1 Smlouvy o založení Evropských společenství.

Veřejnou podporou se rozumí každá podpora poskytovaná v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, která narušuje nebo může narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňuje určité podniky nebo určitá odvětví výroby, a pokud ovlivňuje obchod mezi členskými státy.

Podpora, která splňuje všechna výše uvedená kritéria, je neslučitelná se společným trhem a tedy zakázaná. Výjimka z obecného zákazu poskytování veřejné podpory může být povolena na základě tzv. blokových výjimek nebo dle pravidel de minimis či na základě rozhodnutí Evropské komise (dále jen EK). Podpora de minimis nemá dopad na hospodářskou soutěž, ani neovlivňuje obchod mezi členskými státy Evropské unie (vzhledem ke své limitované výši), a proto není při dodržení všech ustanovení daných příslušným nařízením EK považována za veřejnou podporu.

Bloková výjimka - jedná se o nařízení Evropské komise. Pokud jsou splněny podmínky stanovené příslušným nařízením, může být taková podpora bez dalšího poskytnuta, aniž by podléhala schválení ze strany Komise. Poskytovatel však má povinnost zaslat Komisi přehled informací týkajících se poskytování veřejné podpory na základě blokové výjimky. Blokovými výjimkami jsou nařízení upravující veřejnou podporu určenou MSP, veřejnou podporu na zaměstnanost, veřejnou podporu na vzdělávání, regionální rozvoj a další.

Podpora de minimis (neboli podpora malého rozsahu) - De minimis představuje takovou podporu, která nesmí spolu s ostatními podporami „de minimis“ poskytnutými jednomu příjemci za dobu předchozích tří let přesáhnout výši odpovídající částce 200 000 EUR. Tento finanční strop platí bez ohledu na formu či účel podpory de minimis poskytnuté v předchozím

tříletém období¹⁷. Za tříleté období se považují fiskální roky používané k daňovým účelům (tzn. kalendářní nebo hospodářský rok, podle toho, v jakém období účetní jednotka účtuje). Pro přepočet se použije měnového kurzu Evropské centrální banky platného pro aktuální měsíc dle data vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace (tj. kurz vyhlášený v části C Úředního věstníku ES v den před posledním pracovním dnem v předchozím měsíci).

Mezi podpory de minimis v ČR patří:

- podpora v rámci Operačních programů SF 04-06,
- finanční úřady (odpouštění penále a dalších sankcí a odvodů),
- OSSZ (odpouštění penále a dalších sankcí a odvodů),
- a další. [8]¹⁸

MSP může získat různé formy podpory. V úvahu připadají například následující formy podpory, eventuálně jejich kombinace:

- návratné finanční výpomoci,
- dotace,
- daňové úlevy,
- prominutí penále,
- prominutí plateb na sociální nebo zdravotní pojištění,
- prodej nemovitostí za nižší cenu než je cena tržní,
- finanční příspěvky,
- zvýhodněné úvěry,
- zvýhodněné záruky za úvěry,
- zvýhodněné nájmy.

Maximální míra veřejné podpory je stanovena tzv. Regionální mapou intenzity veřejné podpory. Konkrétní formu a výši podpory stanoví jednotlivé programy podpor. Maximální podpora u MSP je 50 mil. EUR.

Mapa intenzity veřejné podpory je uvedena v grafu č. 3.

¹⁷ *Pomůcka pro počítání tříletého období* - <http://www.czechinvest.org/data/files/pocitani-trileteho-obdobi-u-podpory-de-minimis-493.pdf>

¹⁸ <http://www.czechinvest.org/verejna-podpora/>

Graf č. 3 – Regionální mapa

Regionální mapa intenzity veřejné podpory pro období 1. 1. 2007 – 31. 12. 2013

Region NUTS II	Malý podnik	Střední podnik	Velký podnik
Střední Morava, Severozápad, Střední Čechy, Moravskoslezsko, Severovýchod, Jihovýchod	60%	50%	40%
Jihozápad (pro období 1. 1. 2007 - 31. 12. 2010)	56%	46%	36%
Jihozápad (pro období 1. 1. 2011 - 31. 12. 2013)	50%	40%	30%

Zdroj: <http://www.czechinvest.org/maximalni-podpora>

Souhrnný přehled o poskytovaných podporách MSP je dostupný na webových stránkách <http://www.strukturalni-fondy.cz>.

Další informace jsou dostupné například na níže uvedených stránkách:

- Ministerstva průmyslu a obchodu - <http://www.mpo.cz>
- Českomoravské záruční a rozvojové banky, a.s. - <http://www.cmzrb.cz/>
- Agentury pro podporu podnikání a investic – CzechInvest <http://www.czechinvest.org>

3.2 Politika hospodářské a sociální soudržnosti EU a její nástroje

Evropská unie prostřednictvím politiky hospodářské a sociální soudržnosti usiluje o rovnoměrný hospodářský a společenský rozvoj všech svých členských států a jejich regionů. Cílem je, aby se zmírnily rozdíly v životní a ekonomické úrovni mezi chudšími a bohatšími

zeměmi EU a zároveň se zvyšovala schopnost EU jako celku čelit výzvám 21. století. Ve středu zájmu spolu s důrazem na udržitelný růst, inovace a konkurenceschopnost stojí vytváření otevřené, flexibilní a soudržné společnosti s vysokou mírou zaměstnanosti. Tomuto úsilí se souhrnně říká evropská politika hospodářské a sociální soudržnosti (dále jen HSS), či krátce politika soudržnosti. HSS patří vedle zemědělské politiky k nejvýznamnějším evropským agendám a Evropská unie na ni vynakládá více než třetinu svého společného rozpočtu.

Cílem politiky HSS je především podpora rozvoje vybraných zaostávajících regionů na snižování rozdílů mezi jednotlivými regiony EU. Znamená to, že největší podpora směřuje do strukturálně nejvíce postižených regionů EU a naplňuje tak cíle regionální politiky EU.

Politika hospodářské a sociální soudržnosti je naplňována prostřednictvím strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Evropská unie disponuje třemi základními fondy:

Strukturální fondy:

- *Evropský fond pro regionální rozvoj* (dále jen ERDF) podporuje **investiční** (infrastrukturní) **projekty**, jako např. výstavba silnic a železnic, odstraňování ekologických zátěží, budování stokových systémů, úpravy koryt řek a výstavby poldrů (suchých nádrží), podpora inovačního potenciálu podnikatelů, podpora začínajícím podnikatelům, rozvoj a obnova sportovních areálů využitelných pro cestovní ruch, rekonstrukce kulturních památek, využívání obnovitelných zdrojů energie, výsadba regenerační zeleně, ekologické a energeticky efektivní sanace bytových domů, výstavba či oprava infrastruktury pro poskytování zdravotní péče, investice do dopravní a technické infrastruktury průmyslových zón, zavádění služeb elektronické veřejné správy, posilování spolupráce podnikatelů v příhraničních regionech, modernizace systému krizového managementu apod.
- *Evropský sociální fond* (dále jen ESF) podporuje **neinvestiční** (neinfrastrukturní) **projekty**, jako např. rekvalifikace nezaměstnaných, speciální programy pro osoby se zdravotním postižením, děti, mládež etnické menšiny a další znevýhodněné skupiny obyvatel, tvorba inovativních vzdělávacích programů pro zaměstnance, podpora začínajícím OSVČ, rozvoj institucí služeb zaměstnanosti, rozvoj vzdělávacích programů včetně distančních forem vzdělávání, zlepšování podmínek pro využívání ICT pro žáky i učitele, zvyšování kompetencí řídicích pracovníků škol a školských zařízení v oblasti řízení a personální politiky, zavádění a modernizace kombinované a distanční formy studia, stáže studentů, pedagogů a vědeckých pracovníků v soukromém a veřejném sektoru apod.

Fond soudržnosti (dále jen FS) je na rozdíl od strukturálních fondů určený na podporu rozvoje chudších států, nikoli regionů. Podobně jako u ERDF jsou z něj podporovány **investiční** (infrastrukturní) **projekty**, avšak jen se zaměřením na dopravní infrastrukturu většího rozsahu (dálnice a silnice I. třídy, železnice, vodní doprava, řízení silniční, železniční, říční, námořní a letecké dopravy) a ochranu životního prostředí.

Pro účely efektivního získávání prostředků z evropských fondů byly na území našeho státu zřízeny **regiony soudržnosti**, které se skládají z jednoho či více českých krajů. Evropská politika HSS je totiž směřována především do územních celků s počtem obyvatel pohybujícím se mezi 800 tisíci a třemi miliony.

Protože české kraje těchto počtů obyvatelstva většinou nedosahují, vznikly regiony soudržnosti **Severozápad, Severovýchod, Jihovýchod, Jihozápad, Střední Čechy, Moravskoslezsko a Střední Morava** vedené regionálními radami regionů soudržnosti. Toto členění na regiony soudržnosti, kterým se říká v souladu s evropskou terminologií také NUTS II, pokrývá celou ČR mimo hlavní město. Proto se také politice HSS říká regionální politika EU.¹⁹

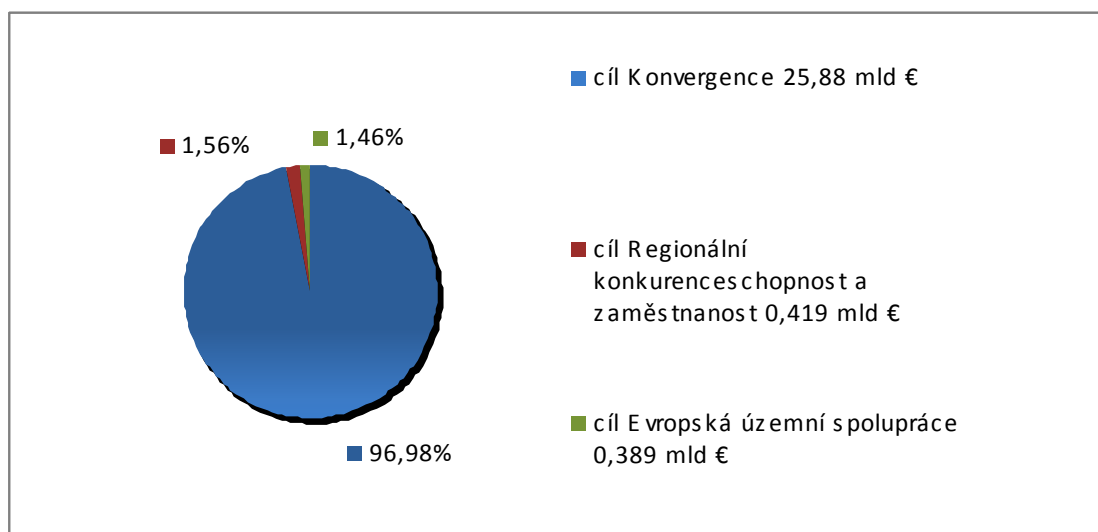
3.3 Cíle politiky soudržnosti EU

Politika hospodářské a sociální soudržnosti (HSS) nebo také regionální politika je odrazem principu solidarity uvnitř Evropské unie, kdy bohatší státy přispívají na rozvoj chudších států a regionů, aby se zvýšila kvalita života obyvatel celé Evropské unie.

V období 2007—2013 sleduje regionální politika tři cíle, které jsou popsány v následujících kapitolách. K dosažení těchto cílů má EU v evropském střednědobém rozpočtovém rámci prostřednictvím strukturálních fondů a Fondu soudržnosti vyčleněno 347 miliard EUR, z toho 26,69 miliard EUR je určeno pro ČR. Následující graf ukazuje rozdělení finančních prostředků mezi jednotlivé cíle.

¹⁹ <http://www.strukturalni-fondy.cz/>

Graf č. 4 - Rozdělení finančních prostředků fondů EU pro Českou republiku v období 2007 – 2013

Zdroj: <http://www.strukturalni-fondy.cz>

3.3.1 Cíl Konvergence

Cíl je zaměřený na podporu růstu a tvorby pracovních míst v nejméně rozvinutých členských zemích a regionech (tzn. podpora regionů na úrovni NUTS II s HDP²⁰ nižším než 75 % průměru EU). Tento cíl je financovaný z ERDF, ESF a FS a v České republice pod něj spadají všechny regiony soudržnosti s výjimkou Hlavního města Prahy.

3.3.2 Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Regionální cíl je zaměřený na podporu regionů, které přesahují limitní ukazatele pro zařazení do cíle Konvergence (jedná se o regiony, které mají HDP vyšší než 75% průměru EU). Tento cíl je financovaný z ERDF a ESF a v České republice pod něj spadá pouze Hl. m. Praha.

3.3.3 Cíl Evropská územní spolupráce

Cílem je zvýšení přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráce. Snahou je podpořit společná řešení problémů, které řeší sousedící úřady např. v oblasti rozvoje měst a venkova. Tento cíl je financovaný z ERDF a v České republice pod něj spadají všechny regiony. [3]²¹

²⁰ HDP - celková peněžní hodnota statků a služeb vyrobená za určité období (obvykle jednoho roku) na určitém území, bez ohledu na jejich vlastníka

²¹ [3] TAUER, V.; ZEMÁNKOVÁ, H.; ŠUBRTOVÁ, J., Získejte dotace z fondů EU, 2009

3.4 Operační programy a jejich úloha

Realizace politiky HSS se řídí principem programování. Projekty nejsou k financování vybírány nahodile, ale podle toho, zda pomáhají odstraňovat problémy identifikované ve strategických dokumentech. Zárukou tohoto přístupu jsou operační programy (dále jen OP) s prioritními osami sledujícími záměry politiky soudržnosti. Každá členská země si dojednává s Evropskou komisí OP, které jsou zprostředkujícím mezistupněm mezi třemi hlavními evropskými fondy - ERDF, ESF, FS a konkrétními příjemci finanční podpory v členských státech a regionech. Jsou to strategické dokumenty představující průnik priorit politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU a individuálních zájmů členských států.

Česko si pro současné období vyjednalo 26 operačních programů. Osm z nich je zaměřeno tematicky (např. na zaměstnanost, životní prostředí, vědu a vzdělávání atd.) a sedm zeměpisně (na Středočeský kraj, Střední Moravu, Moravskoslezsko atd.) Ostatní OP umožňují přeshraniční, meziregionální a nadregionální spolupráci či zajišťují technické, administrativní a výzkumné zázemí realizace politiky soudržnosti.

Níže jsou uvedeny operační programy a jejich náplň. Řazení operačních programů odpovídá cílům politiky HSS (viz kapitola 3.3).

3.4.1 Operační programy v rámci cíle Konvergence

Operační programy v rámci cíle Konvergence jsou realizovány prostřednictvím 7 regionálních operačních programů a 8 tematických operačních programů. Celkem na tyto OP je vyčleněno pro ČR 25,88 miliard EUR.

Regionální operační programy (dále jen ROP)

ROP pokrývají několik tematických oblastí s cílem zvýšení konkurenceschopnosti regionů, urychlení jejich rozvoje a zvýšení atraktivity regionů pro investory.

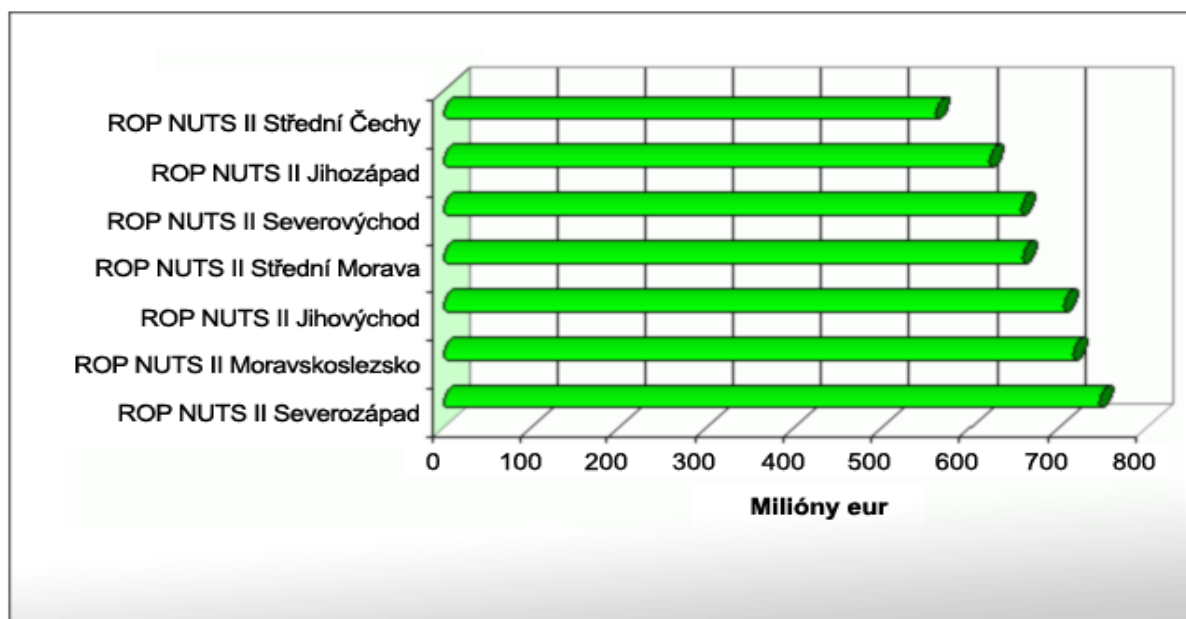
Zaměřují se na zlepšení dopravní dostupnosti a propojení regionu vč. modernizace prostředků veřejné dopravy, podporu rozvoje infrastruktury i služeb cestovního ruchu, přípravu menších podnikatelských ploch a objektů a zlepšování podmínek k životu v obcích a na venkově především prostřednictvím zkvalitnění vzdělávací, sociální a zdravotnické infrastruktury. Každý ROP je řízen samostatně Regionální radou příslušného regionu

soudržnosti. Na regionální operační programy pro ČR je přiděleno z fondů EU 4,66 miliard EUR.

ČR má 7 regionálních operačních programů určených pro celé území České republiky s výjimkou Hlavního města Prahy, tedy pro regiony soudržnosti (NUTS II).

- **ROP NUTS II Severozápad** - je určen pro Karlovarský a Ústecký kraj
- **ROP NUTS II Severovýchod** - je určen pro Liberecký, Pardubický a Královéhradecký kraj
- **ROP NUTS II Jihovýchod** - je určen pro Jihomoravský kraj a kraj Vysočina
- **ROP NUTS II Jihozápad** - je určen pro Jihočeský a Plzeňský kraj
- **ROP NUTS II Střední Čechy** - je určen pro Středočeským kraj
- **ROP NUTS II Moravskoslezsko** - je určen pro Moravskoslezský kraj
- **ROP NUTS II Střední Morava** – je určen pro Olomoucký a Zlínský kraj

Graf č. 5 - Rozložení finančních prostředků z fondů EU v České republice pro ROP

Zdroj: <http://www.strukturalni-fondy.cz>

Tematické operační programy (dále jen TOP)

Existuje 8 operačních programů a každý OP má specifické tematické zaměření a je určen pro celé území České republiky s výjimkou Hlavního města Prahy. Výjimku tvoří projekty OP Doprava a OP Životní prostředí, které jsou určeny pro celou ČR.

- **OP Doprava** - OP je zaměřený na zkvalitnění infrastruktury a vzájemné propojenosti silniční, železniční a říční dopravy. Jedná se o infrastrukturu celostátního významu, v případě silniční infrastruktury jde o dálnice, rychlostní komunikace a silnice I. třídy. Z

programu je také podporován rozvoj a modernizace pražského metra. *Např. modernizace důležitých železničních uzlů, rekonstrukce železničních tratí, koordinované řízení dopravního provozu, systémy zjišťující výskyt dopravní nehody, modernizace a odstraňování závad na silnicích I. třídy, budování obchvatů a zklidňování dopravy v obydlené zástavbě atd.*

- **OP Životní prostředí** - OP je zaměřený na zlepšování kvality životního prostředí a tím i zdraví obyvatelstva. Přispívá ke zlepšování stavu vody, ovzduší i půdy, řeší problematiku odpadů a průmyslového znečištění, podporuje péči o krajinu a využívání obnovitelných zdrojů energie a budování infrastruktury pro environmentální osvětu. *Podporuje např. úpravny vody, čistírny odpadních vod, sanace kontaminovaných lokalit, výsadba a obnova remízů, alejí a větrolamů, tvorba environmentálních informačních materiálů, instalace obnovitelných zdrojů energie – solární, tepelná čerpadla, kotle na biomasu atd.*
- **OP Podnikání a inovace** - OP je zaměřený na podporu rozvoje podnikatelského prostředí a podporu přenosu výsledků výzkumu a vývoje do podnikatelské praxe. Podporuje vznik nových a rozvoj stávajících firem, jejich inovační potenciál a využívání moderních technologií a obnovitelných zdrojů energie. Umožňuje zkvalitňování infrastruktury a služeb pro podnikání a navazování spolupráce mezi podniky a vědeckovýzkumnými institucemi. *Např. podpora začínajícím podnikatelům, marketingová připravenost MSP s cílem zvýšit jejich konkurenceschopnost na zahraničních trzích, výstavba a rekonstrukce zařízení na výrobu a rozvod elektrické a tepelné energie z obnovitelných zdrojů, podpora podnikatelských inkubátorů atd.*
- **OP Výzkum a vývoj pro inovace** - OP je zaměřený na posilování výzkumného, vývojového a proinovačního potenciálu ČR, a to především prostřednictvím vysokých škol, výzkumných institucí a jejich spolupráce se soukromým sektorem. Podporuje vybavení výzkumných pracovišť moderní technikou, budování nových výzkumných pracovišť a zvyšování kapacity terciárního vzdělávání. *Např. obnova výzkumných a vývojových laboratoří, rekonstrukce a rozšíření kapacit vědy a výzkumu ve veřejném sektoru, zlepšení informovanosti veřejnosti o výzkumu a vývoji.*
- **OP Lidské zdroje a zaměstnanost** - OP je zaměřený na snižování nezaměstnanosti prostřednictvím aktivní politiky na trhu práce, profesního vzdělávání, dále na začleňování sociálně vyloučených obyvatel zpět do společnosti, zvyšování kvality veřejné správy a mezinárodní spolupráci v uvedených oblastech. *Např. rekvalifikace,*

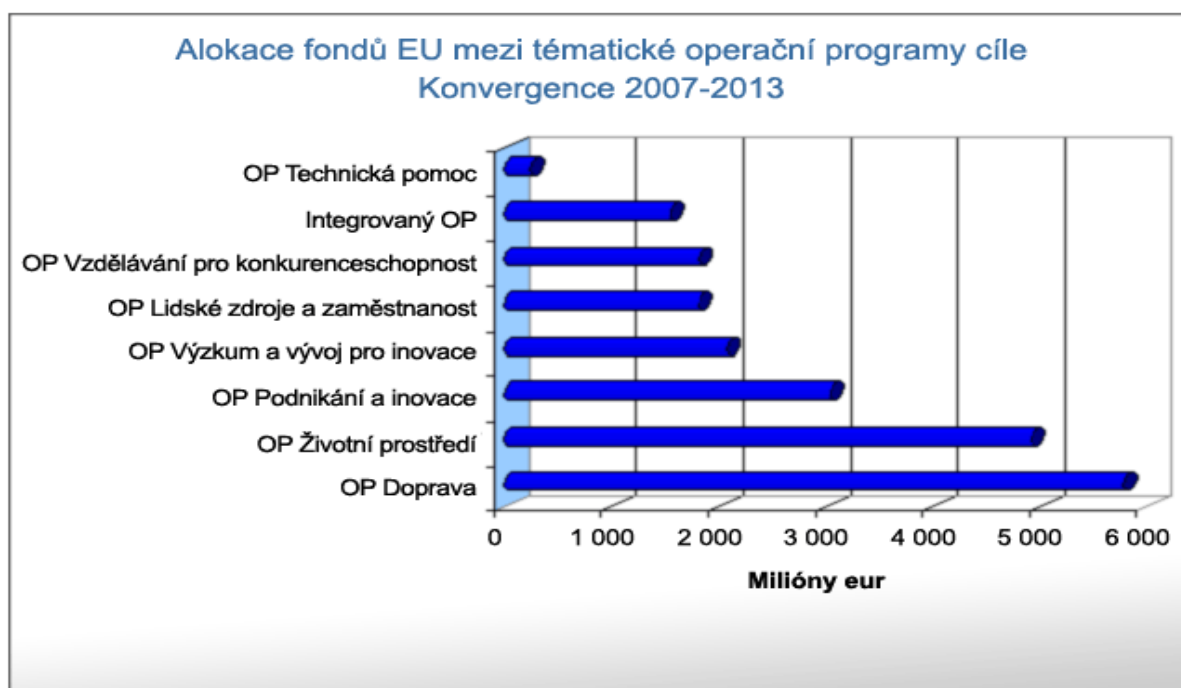
další profesní vzdělávání podporované zaměstnavateli, podpora začínajícím osobám samostatně výdělečně činným atd.

- **OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost** – OP je zaměřený na zkvalitnění a modernizaci systémů počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání, jejich propojení do komplexního systému celoživotního učení a ke zlepšení podmínek ve výzkumu a vývoji. *Např. zlepšování podmínek pro užívání informační a komunikační technologie pro žáky a učitele, a to i mimo vyučování, podpora nabídky asistenčních služeb pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, rozvoj kompetencí pedagogů atd.*
- **Integrovaný operační program** (dále jen IOP) - IOP je zaměřený na řešení společných regionálních problémů v oblastech infrastruktury pro veřejnou správu, veřejné služby a územní rozvoj: rozvoj informačních technologií ve veřejné správě, zlepšování infrastruktury pro oblast sociálních služeb, veřejného zdraví, služeb zaměstnanosti a služeb v oblasti bezpečnosti, prevence a řešení rizik, podporu cestovního ruchu, kulturního dědictví, zlepšování prostředí na sídlištích a rozvoj systémů tvorby územních politik. *Např. modernizace přístrojového vybavení a zvýšení úrovně technického zázemí zdravotnických zařízení, modernizace systému krizového a havarijního managementu, podpora prezentace ČR jako destinace cestovního ruchu, regenerace bytových domů v problémových lokalitách – ekologické a energeticky efektivní sanace bytových domů atd.*
- **OP Technická pomoc** - OP je určen k podpoře jednotného přístupu na národní úrovni pro zajištění aktivit efektivního řízení, kontroly, sledování a vyhodnocování realizace Národního strategického referenčního rámce, který zastřešuje aktivity politiky hospodářské a sociální soudržnosti v ČR v letech 2007—2013. *Např. podpora řízení a implementace fondů EU v ČR – podpora monitorování, publicity atd.*

Existují i tzv. víceúčelové operační programy, které jsou financovány jak z prostředků určených pro cíl Konvergence, tak z prostředků pro cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a způsobilým územím je proto celá Česká republika včetně Hlavního města Prahy. Víceúčelovými operačními programy jsou OP Lidské zdroje a zaměstnanost, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, Integrovaný operační program a OP Technická pomoc.

Na tematické operační programy z cíle Konvergence je pro ČR vyčleněno 21,22 mld. EUR.

Graf č. 6 - Rozložení finančních prostředků z fondů EU v České republice pro TOP

Zdroj: <http://www.strukturalni-fondy.cz>

3.4.2 Operační programy v rámci cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

V České republice pod něj spadá pouze Hlavní město Praha se dvěma operačními programy. Na cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost připadá v České republice 419,1 miliónů EUR. Na operační programy pro Prahu je však vyčleněno jen 343,3 miliónů EUR, zbývající prostředky cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost jsou rozdělovány prostřednictvím víceúčelových tematických operačních programů.

- **Operační program Praha Konkurenceschopnost** - OP je určen na podporu investičních projektů zaměřených především na podporu veřejné dopravy a dopravní dostupnosti v Praze, podporu inovací, informačních a komunikačních technologií, podnikání a zlepšování životního prostředí v Praze. Realizace projektů musí probíhat na území hl. m. Prahy.
- **Operační program Praha Adaptabilita** – OP je určen na podporu neinvestičních projektů zaměřených na vzdělávání, sociální integraci, podporu zaměstnanosti a rozvoj lidských zdrojů ve výzkumu a vývoji. Program je určen pouze pro Prahu, proto veškeré projekty musí pomáhat v hlavním městě. Platí, že účastníci projektů musejí

být z Prahy nebo musí pracovat pro pražské zaměstnavatele, případně musejí být studenty pražských škol. Realizátoři projektů (např. vzdělávací instituce) mohou ovšem být z jakéhokoliv regionu ČR.

3.4.3 Operační programy v rámci cíle Evropská územní spolupráce

V České republice pod něj spadají všechny regiony a prostředky lze čerpat z 9 operačních programů. Na OP v rámci cíle Evropská územní spolupráce připadá v České republice 0,39 miliard EUR.

- **OP Mezuregionální spolupráce**
- **OP Nadnárodní spolupráce**
- **Sít'ový operační program ESPON 2013**
- **Sít'ový operační program INTERACT II**
- **OP Přeshraniční spolupráce Česká republika - Svobodný stát Bavorsko**
- **OP Přeshraniční spolupráce Česká republika - Polská republika**
- **OP Přeshraniční spolupráce Česká republika – Rakousko**
- **OP Přeshraniční spolupráce Česká republika - Sasko**
- **OP Přeshraniční spolupráce Česká republika - Slovenská republika²²**

Tyto programy jsou určeny pro podporu převážně veřejným institucím a orgánům veřejné správy a neziskového sektoru. Pro MSP a podporu podnikatelských aktivit jsou tyto programy nepoužitelné. Z tohoto důvodu se nebudu ve své práci podrobněji zabývat těmito programy, protože nepodporují podnikatelské aktivity MSP.

Z grafu č. 6 vyplývá, že mezi nejvýznamnější operační programy pro MSP patří **OP Podnikání a inovace** (dále jen OPPI). Tento OP spadá do kompetence Ministerstva průmyslu a obchodu. Do tohoto OP byla integrována i podstatná část národních programů podpor pro MSP, které byly v minulých letech financovány ze státního rozpočtu (jde např. o podpory poskytované prostřednictvím Českomoravské záruční a rozvojové banky, a.s.). OPPI je rozdělen do 15 podprogramů, z nichž 12 je určeno právě na podporu MSP a začínajícím podnikatelům. Hlavním cílem OPPI je zvýšení konkurenceschopnosti sektoru průmyslu, služeb a rozvoj podnikání. V tomto programu bylo stanoveno 7 prioritních os. Tyto se dále

²² <http://www.strukturalni-fondy.cz>

dělí na tzv. oblasti podpory, které definují, jaké druhy projektů mohou být v rámci příslušné prioritní osy podpořeny. V rámci OPPI jsou podporovány zejména projekty z oblasti zpracovatelského průmyslu (CZ-NACE 10-33)²³.

PRIORITNÍ OSA 1 - VZNIK FIREM

První prioritní osa je zaměřena na začínající podnikatele nebo pro podnikatele, kteří delší dobu nevykonávali žádnou podnikatelskou činnost a jsou výhradně z kategorie MSP. Cílem je v začátcích podnikání usnadnit přístup ke kapitálu.

Oblasti podpory v rámci prioritní osy 1:

- 1) Podpora začínajícím podnikatelům**
- 2) Využití nových finančních nástrojů**

Ad 1 Podpora začínajícím podnikatelům:

*Program podpory: **START***

Podporované aktivity: podnikatelská činnost je vymezena seznamem podporovaných činností CZ-NACE, seznam podporovaných činností lze nalézt:

<http://www.cmzrb.cz/podpora-maleho-a-stredniho-podnikani/program-start-ve-zneni-vyzvy-ii>.

Příjemci podpory:

- musí splňovat definici MSP – vymezení pro mikropodnik (zaměstnávat méně než 10 osob a roční obrát nebo výše aktiv nepřesahuje 2 miliony EUR),
- všechny subjekty musí splňovat další podmínky, které jsou specifikovány v dané výzvě.

Forma a výše podpory: podpora je poskytována ve formě zvýhodněné záruky s finančním příspěvkem k zaručovanému úvěru, ale pouze k úvěrům bank, se kterými má Českomoravská záruční a rozvojová banka (dále jen ČMZRB) uzavřenou smlouvu o spolupráci. Zvýhodněná záruka je poskytována až do výše 80 % jistiny zaručovaného bankovního úvěru. Zaručovaný

²³ Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE) nahrazuje od 1. 1. 2008 Odvětvovou klasifikaci ekonomických činností (OKEČ)

mohou být pouze úvěry do výše 3 mil. Kč s dobou splatnosti delší než 3 roky. Po ukončení projektu může podnikatel získat finanční příspěvek, a to ve výši 10 % vyčerpaného úvěru, ke kterému byla záruka poskytnuta nebo 15 % v případě projektu navazujícího na OP Výzkum a vývoj pro inovace.

Jednomu příjemci může být podpora v tomto projektu poskytnuta pouze na jeden projekt. Jelikož ČMZRB vyhlašuje podmínky a druh podpory vždy na jeden kalendářní rok, je proto zapotřebí v případě zájmu o tyto programy v dalších letech 2011 – 2013 sledovat aktuální informace na internetových stránkách ČMZRB - www.cmzrb.cz.²⁴

Podpora je zaměřena na zvyšování motivace k podnikání vytvořením nabídky zvýhodněného financování a zvýhodnění služeb k provozování podnikatelské činnosti u podnikatelů s maximálně 10 zaměstnanci. Cílem programu je umožnit začínajícím podnikatelům realizaci podnikatelských záměrů, včetně těch, které navazují na úspěšně realizované projekty podpořené v rámci Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace a to poskytnutím podpory ve formě zvýhodněné záruky s finančním příspěvkem k zaručovanému úvěru.

Ad 2 Využití nových finančních nástrojů: Venture kapitálové fondy, Business angels

Venture kapitálové fondy: princip fondů je založen na vstupu investora (fondu) do vybraného podniku navýšením jeho základního kapitálu. Tím podnik získá potřebné zdroje. Po předem stanoveném období je kapitálový podíl fondu odprodán a investice se vrací zpět do fondu. Hlavním cílem těchto fondů je tedy investici zhodnotit, prodat a investovat do jiných příležitostí.

Více informací o programu: <http://www.czechinvest.org/venture-kapital>.

Business angels jsou investoři (jednotlivci), kteří jsou dostatečně movití, aby mohli svůj vlastní majetek investovat do podniků či projektů, které jsou pro ně zajímavé. Na rozdíl od Venture kapitálových fondů přinášejí do firmy i určité know how – v podobě odborných znalostí, orientaci v daném oboru popř. kontaktů. Tím nehledají pouze nejvyšší výnos a minimum rizika, hledají především oblast, ve které se mohou aktivně angažovat a využívat své zkušenosti a kontakty pro podporu růstu firmy, do níž investují.²⁵

Více informací o programu: <http://www.czechinvest.org/business-angels>.

²⁴ <http://www.cmzrb.cz/podpora-maleho-a-stredniho-podnikani>

²⁵ <http://www.czechinvest.org/vyuziti-novych-financnich-nastroju>

Podporované aktivity: podpora investic pro rozvoj MSP pomocí rizikového kapitálu v počáteční fázi podnikání. Cílem podpory je začínajícím podnikatelům usnadnit přístup ke kapitálu a tím umožnit financování jejich podnikatelských záměrů.

Příjemci podpory: podnikatelské subjekty založené za účelem poskytování prostředků na financování MSP v počáteční a růstové fázi podnikání formou kapitálového vstupu, tj. fondy rizikového kapitálu.

PRIORITNÍ OSA 2: ROZVOJ FIREM

Druhá prioritní osa obsahuje dvě základní oblasti podpory. **První oblast** je zaměřena na podporu realizace menších rozvojových podnikatelských projektů MSP, kterým brání nižší kapitálová vybavenost nebo omezená schopnost poskytnout zajištění úvěru v možnosti získat externí zdroje financování prostřednictvím bankovních nástrojů. **Druhá oblast** je zaměřena podpořit rozsáhlejší podnikatelské projekty MSP na zlepšení technického vybavení podniků nákupem moderní technologie, včetně informačních a komunikačních technologií (dále jen ICT) a na rozvoj vybraných strategických služeb. [1]²⁶

Podporu lze využít např. na rozvoj komunikačních a informačních technologií, pořízení a rekonstrukce dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku i pozemků, pořízení zásob, včetně drobného hmotného majetku, financování pohledávek do lhůty splatnosti, koupě podniku v konkurzu apod.

Oblasti podpory v rámci prioritní osy 2:

- 1. Bankovní nástroje podpory MSP**
- 2. Podpora nových výrobních technologií, ICT a vybraných strategických služeb**

Ad 1 Bankovní nástroje podpory MSP

První oblast Bankovní nástroje podpory malých a středních podniků je realizována ČMZRB prostřednictvím dílčích programů: **PROGRES, ZÁRUKA.**

²⁶ [1] BAJER, P.; MATYÁŠ, J. Praktický průvodce dotacemi, 2009

*Program podpory: **PROGRES***

Cíl programu: pomocí podpory ve formě podřízených úvěrů umožnit realizaci rozvojových podnikatelských projektů MSP, pro které je bariérou získání externího financování nižší vlastní kapitálová vybavenost nebo omezená možnost poskytnout zajištění úvěru.

Podporované aktivity: podnikatelská činnost je vymezena seznamem podporovaných činností CZ-NACE, seznam podporovaných činností lze nalézt:

<http://www.cmzrb.cz/podpora-maleho-a-stredniho-podnikani/program-progres-ve-zneni-vyzvy-ii>.

Příjemci podpory:

- musí splňovat definici MSP,
- vedou účetnictví,
- všechny subjekty musí splňovat další podmínky, které jsou specifikovány v dané výzvě.

Forma a výše podpory: podřízený úvěr je poskytován až do výše 20 mil. Kč (max. však 75 % předpokládaných způsobilých výdajů projektu) s pevnou úrokovou sazbou 3 % p.a. Doba splatnosti podřízeného úvěru sjednaná k datu jeho poskytnutí je max. 9 let a odklad splátek jistiny úvěru je max. 3 roky.

Podřízený úvěr je zajišťován minimálně směnkou vystavenou příjemcem podpory avalovanou nejméně jednou fyzickou nebo právnickou osobou.²⁷

Více informací o programu: <http://www.cmzrb.cz/podpora-maleho-a-stredniho-podnikani>.

*Program podpory: **ZÁRUKA***

Cíl programu: pomocí zvýhodněných záruk usnadňovat MSP přístup k bankovním úvěrům na realizaci jejich podnikatelských projektů, s důrazem na podporu projektů v dalších programech OPPI, a zvyšovat tak konkurenceschopnost těchto podnikatelů.

Podporované aktivity: podnikatelská činnost je vymezena seznamem podporovaných činností CZ-NACE, seznam podporovaných činností lze nalézt:

<http://www.cmzrb.cz/podpora-maleho-a-stredniho-podnikani/program-zaruka-ve-zneni-vyzvy-ii>

²⁷ <http://www.cmzrb.cz/podpora-maleho-a-stredniho-podnikani>

Příjemci podpory:

- musí splňovat definici MSP,
- všechny subjekty musí splňovat další podmínky, které jsou specifikovány v dané výzvě.

Forma a výše podpory: zvýhodněné záruky. Zvýhodněná záruka je poskytována MSP až do výše 80 % jistiny zaručovaného úvěru. Podnikatel hradí pouze část ceny záruky ve výši 0,1 – 0,3 % p.a. z výše záruky. Současně s poskytnutím záruky je poskytnut finanční příspěvek 4 % p.a. z výše záruky k úhradě zbývající části ceny záruky.²⁸

Více informací o programu: <http://www.cmzrb.cz/podpora-maleho-a-stredniho-podnikani>.

Ad 2 Podpora nových výrobních technologií, ICT a vybraných strategických služeb

Druhá oblast podpory je realizována prostřednictvím dílčích programů: **ROZVOJ, ICT a strategické služby, ICT v podnicích.**

Program podpory: ROZVOJ

Cíl programu: pomocí dotací do technologického vybavení napomáhá podpořit rozvoj a konkurenceschopnost MSP v regionech s vyšší mírou nezaměstnanosti vedoucí ke zlepšení jejich pozice na trhu a v souvislosti s tím i k udržení, případně růstu počtu pracovních míst.

Podporované aktivity: pořízení nových technologických zařízení s vyššími technickými a užitnými parametry a realizace projektů zvyšující efektivnost.

Příjemci podpory: žadatelé mohou projekty realizovat pouze v regionech se soustředěnou podporou státu na léta 2010 – 2013 dle seznamu podporovaných regionů (viz příloha č. 1).

Posuzuje se místo realizace, sídlo uchazeče může být kdekoliv v ČR. Žadatel dále:

- musí splňovat definici MSP,
- musí být oprávněn k podnikání na území ČR odpovídající podporované ekonomické činnosti, k jejímuž uskutečňování je realizován projekt, seznam podporovaných činností lze nalézt: <http://www.czechinvest.org/rozvoj-vyzva-iii>,

²⁸ <http://www.cmzrb.cz/podpora-maleho-a-stredniho-podnikani>

- nesmí být mikropodnik (viz kapitola 2.3.1) v obci s počtem obyvatel do 2 tisíc²⁹,
- aktivity (projekt) podniku se projevují ve zpracovatelském průmyslu,
- všechny subjekty musí splňovat další podmínky, které jsou specifikovány v dané výzvě.

Forma a výše podpory: dotace je určena účelově k úhradě způsobilých výdajů, které vznikly v souvislosti s plněním předmětu projektu. Dotace je poskytována v rozmezí 1 – 20 mil. Kč, procentuální výše dotace nesmí překročit limity stanovené Regionální mapou intenzity veřejné podpory ČR.³⁰

Více informací o programu: <http://www.czechinvest.org/rozvoj-vyzva-i-vyzva-ii>.

Program podpory: ICT v podnicích

Cíl programu: pomocí dotací pomáhá získat prostředky na rozšíření nebo zavedení informační a komunikační technologie (hardware, software) v MSP.

Podporované aktivity: aktivity, které vedou ke zvýšení konkurenceschopnosti příjemce dotace. Investice nebo pořízení nových služeb v oblasti ICT, především hardwaru a softwaru, související se založením nové nebo rozšíření stávající provozovny, rozšíření výrobního sortimentu.

Příjemci podpory:

- musí splňovat definici MSP,
- finanční zdraví žadatele dle ratingového hodnocení³¹ nesmí být horší než C+ (dle finančního výkazu podaného při registrační žádosti),
- všechny subjekty musí splňovat další podmínky, které jsou specifikovány v dané výzvě.

Forma a výše podpory: dotace je určena účelově k úhradě způsobilých výdajů, které vznikly v souvislosti s plněním předmětu projektu. Dotace je poskytována v rozmezí 0,35 – 20 mil. Kč.

²⁹ <http://aplikace.mvcr.cz/adresa/index.html>

³⁰ <http://www.czechinvest.org/podnikani-a-inovace>

³¹ *Ratingového hodnocení* - nezávislé hodnocení, jehož cílem je zjistit, jak je subjekt schopen a ochoten dostát včas a v plné výši svým závazkům

Procentuální výše dotace nesmí překročit limity stanovené Regionální mapou intenzity veřejné podpory.³²

Více informací o programu: <http://www.czechinvest.org/ict-v-podnicich>.

*Program podpory: **ICT a strategické služby***

Cíl programu: je určen podnikům, které chtějí vyvíjet vlastní softwarová řešení. Chce podpořit nabídku nových ICT produktů a služeb, tvorbu nových míst v sektoru ICT a tím přispět ke zvýšení konkurenceschopnosti a růstu ICT v ČR. Na rozdíl od programu ICT v podnicích je poskytována firmám, které produkty nabízejí.

Podporované aktivity: vývoj softwarů, centrum sdílených služeb s výrazným mezinárodním zaměřením, centrum oprav high-tech výrobků a technologie.

Příjemci podpory:

- PO (pouze a.s., s.r.o., k.s., v.o.s. a družstva) podnikající dle obchodního zákoníku, nebo FO s místem podnikání v ČR zapsaná v obchodním rejstříku (MSP i velký podnik),
- finanční zdraví žadatele dle ratingového hodnocení nesmí být horší než C+ (dle finančního výkazu podaného při registrační žádosti),
- všechny subjekty musí splňovat další podmínky, které jsou specifikovány v dané výzvě.

Forma a výše podpory: dotace je určena účelově k úhradě způsobilých výdajů, které vznikly v souvislosti s plněním předmětu projektu. Dotace je poskytována v rozmezí 1,5 – 100 mil. Kč. V případě projektů realizovaných převážně v regionech se soustředěnou podporou státu (viz příloha č. 2) je max. výše dotace 150 mil. Kč. Procentuální výše dotace nesmí překročit limity stanovené Regionální mapou intenzity veřejné podpory ČR.³³

Více informací o programu: <http://www.czechinvest.org/ict-a-strategicke-sluzby1>.

PRIORITNÍ OSA 3: EFEKTIVNÍ ENERGIE

Třetí prioritní osa obsahuje jednu oblast podpory – **Úspory energie a obnovitelné zdroje**. Osa je realizována pomocí programu **EKO – ENERGIE**.

³² <http://www.czechinvest.org/podnikani-a-inovace>

³³ <http://www.czechinvest.org/podnikani-a-inovace>

Podporu lze využít např. na výstavbu a rekonstrukci zařízení na výrobu a rozvod elektrické a tepelné energie vyrobené z obnovitelných zdrojů, zavádění a modernizace systémů měření a regulace, modernizace, rekonstrukce a snižování ztrát v rozvodech elektřiny a tepla apod.

Program podpory: *EKO – ENERGIE*

Cíl programu: stimulovat aktivitu podnikatelů v oblasti snižování energetické náročnosti výroby a spotřeby primárních fosilních paliv a podpořit podnikatele v aktivitách vedoucích k vyššímu využívání obnovitelných zdrojů energie a druhotných zdrojů energie. [1]³⁴

Podporované aktivity:

- a) zvyšování účinnosti při výrobě, přenosu a spotřebě energie (úspory energie),
- b) využití obnovitelných a druhotných energetických zdrojů.

Příjemci podpory:

- MSP – pro podporované aktivity a), b),
- velké podniky - pro podporované aktivity a),
- musí mít uzavřené alespoň dvě po sobě jdoucí zdaňovací období,
- nesmí být příspěvkovou organizací nebo společností, která je vlastněna 100% veřejným sektorem,
- nejpozději od roku zahájení projektu musí vést účetnictví,
- všechny subjekty musí splňovat další podmínky, které jsou specifikovány v dané výzvě.

Forma a výše podpory: minimální výše dotace na jeden projekt činí 0,5 mil. Kč, max. 250 mil. Kč. Maximální procentuální výše dotace na způsobilé výdaje je závislá na aktivitě projektu a pohybuje se v rozmezí 30 – 60 %.³⁵

Více informací o programu: <http://www.czechinvest.org/eko-energie>.

PRIORITNÍ OSA 4: INOVACE

Čtvrtou prioritní osu tvoří dvě oblasti podpory, které jsou zaměřeny na podporu technických (inovace produktů a procesů) a netechnických inovací (marketingová a

³⁴ [1] BAJER, P.; MATYÁŠ, J. Praktický průvodce dotacemi, 2009

³⁵ <http://www.czechinvest.org/podnikani-a-inovace>

organizační inovace) v podnicích, včetně rozvíjení jejich spolupráce s výzkumnými a vývojovými organizacemi.

Podporu lze využít např. na zavedení nových metod organizace firemních procesů a spolupráci s firmami a veřejnými institucemi, ochranu práv průmyslového vlastnictví, zvýšení technických a užitných hodnot výrobků, technologií a služeb, vývoj a inovace výrobků a technologií, vznik či rozšíření vývojového centra zaměřeného na výzkum apod.

Oblasti podpory:

- 1) Zvyšování inovační výkonnosti podniků**
- 2) Kapacity pro průmyslový výzkum a vývoj**

Ad 1 Zvyšování inovační výkonnosti podniků

První oblast je zaměřena na **inovační projekty** a snaží se pomáhat firmám, které na základě vlastní výzkumné a vývojové činnosti uvádějí inovované produkty na trh a do výroby nebo zavádějí inovovaný výrobní proces. Rovněž je zaměřena na aktivity spojené s ochranou práv průmyslového vlastnictví. První oblast je realizována prostřednictvím programu **INOVACE**, který podporuje dva typy projektů. [1]³⁶

Program podpory: INOVACE - Inovační projekty

Cíl programu: pomáhá podnikům, které na základě své vlastní výzkumné a vývojové činnosti či transferu technologie uvádějí inovované produkty do výroby, na trh nebo zavádějí inovovaný výrobní proces.

Podporované aktivity:

- a) inovace produktu** – zvýšení technických a užitných hodnot výrobků, technologií a služeb,
- b) inovace procesu** – zvýšení efektivnosti procesů výroby a poskytování služeb,
- c) organizační inovace** – zavedení nových metod organizace firemních procesů a spolupráce s firmami a veřejnými institucemi,
- d) marketingová inovace** – zavedení nových prodejních kanálů.

³⁶ [1] BAJER, P.; MATYÁŠ, J. Praktický průvodce dotacemi, 2009

Příjemci podpory:

- PO podnikající dle obchodního zákoníku nebo FO s místem podnikání v ČR zapsaná v obchodním rejstříku (MSP i velký podnik),
- musí mít uzavřené alespoň dvě po sobě jdoucí zdaňovací období,
- všechny subjekty musí splňovat další podmínky, které jsou specifikovány v dané výzvě.

Forma a výše podpory:

- u aktivit a) a b) je poskytována dotace ve výši 1 – 75 mil. Kč, pokud jsou aktivity realizovány v regionech soustředěnou podporou státu (viz příloha č. 3) je poskytována dotace až do výše 150 mil. Kč,
- u aktivit c) a d) je poskytována dotace do výše 2 mil. Kč,
- maximální podpora se vypočítá jako procento ze způsobilých výdajů projektu, procentuální výše dotace nesmí překročit limity stanovené Regionální mapou intenzity veřejné podpory ČR.³⁷

Více informací o programu: <http://www.czechinvest.org/inovace>.

Program podpory: INOVACE – Projekty na ochranu práv a průmyslového vlastnictví

Cíl programu: podpořit získání průmyslově – právní ochrany nehmotných statků v podobě patentů, ochranných známek, průmyslových a užitných vzorů MSP, vědeckovýzkumným organizacím, vysokým školám a FO.

Podporované aktivity: podání přihlášek vynálezů v ČR a v zahraničí, získání patentů, užitných vzorů (v ČR i v zahraničí), získání průmyslových vzorů a ochranných známek (v zahraničí).

Příjemci podpory:

- podnikatelské subjekty splňující definici MSP,
- veřejné výzkumné instituce, vysoké školy, fyzické osoby dle Občanského zákoníku, plně způsobilé k právním úkonům, které jsou občany ČR,
- všechny subjekty musí splňovat další podmínky, které jsou specifikovány v dané výzvě.

³⁷ <http://www.czechinvest.org/podnikani-a-inovace>

Forma a výše podpory: dotace je poskytována ve výši 10 tis. – 1 mil. Kč

- pro MSP a fyzické osoby ve výši 45 % způsobilých výdajů projektu,
- pro MSP spolupracující s VŠ a veřejnými výzkumnými organizacemi ve výši 55 % způsobilých výdajů projektu,
- pro VŠ a veřejné výzkumné instituce ve výši 75 % způsobilých výdajů projektu.³⁸

Více informací o programu: <http://www.czechinvest.org/inovace>.

Ad 2 Kapacity pro průmyslový výzkum a vývoj

Druhá oblast má za cíl posílit vývojové a inovační kapacity podniků, zvýšit počet podnikatelských subjektů, které uskutečňují vlastní výzkum, vývoj a inovaci. Dále se snaží díky tvorbě nových kvalifikovaných pracovních míst podporovat růst zaměstnanosti a prohlubovat spolupráci podniků s VVI. Druhá oblast je realizována prostřednictvím programu POTENCIÁL.[1]³⁹

*Program podpory: **POTENCIÁL***

Podporované aktivity: založení nebo rozvoj vývojového centra zaměřeného na výzkum, vývoj a inovaci výrobků nebo technologií, pokud existuje předpoklad jejich využití ve výrobě, podnikatelská činnost je vymezena seznamem podporovaných činností CZ-NACE, seznam podporovaných činností lze nalézt: <http://www.czechinvest.org/potencial-vyzva-iii>.

Příjemci podpory:

- PO (vybrané právní formy jsou specifikovány v textu výzvy) podnikající dle obchodního zákoníku, nebo FO s místem podnikání v ČR zapsaná v obchodním rejstříku, bez ohledu na velikost podniku,
- musí mít uzavřené alespoň dvě po sobě jdoucí zdaňovací období,
- všechny subjekty musí splňovat další podmínky, které jsou specifikovány v dané výzvě.

Forma a výše podpory: dotace je poskytována ve výši 1 – 100 mil. Kč. V regionech se soustředěnou podporou státu a v regionech s vyšší mírou nezaměstnanosti (viz příloha č. 4) je poskytována dotace v rozmezí 1 – 200 mil. Kč.⁴⁰

Více informací o programu: <http://www.czechinvest.org/potencial>.

³⁸ <http://www.czechinvest.org/podnikani-a-inovace>

³⁹ [1] BAJER, P.; MATYÁŠ, J. Praktický průvodce dotacemi, 2009

⁴⁰ <http://www.czechinvest.org/podnikani-a-inovace>

PRIORITNÍ OSA 5: PROSTŘEDÍ PRO PODNIKÁNÍ A INOVACE

Pátá prioritní osa obsahuje tři oblasti podpory. Jejím cílem je vytváření vhodného prostředí pro vznik a rozvoj inovačního podnikání a je zaměřena na vytváření potřebné infrastruktury pro začínající podnikatele v podobě podnikatelských inkubátorů, na zkvalitnění a rozšíření spolupráce mezi podnikatelskou sférou a výzkumnými a vzdělávacími institucemi s cílem podpořit a urychlit procesy v podnicích. Pátá prioritní osa je realizována pomocí čtyř programů.

Podporu lze využít např. na zapojení českých výzkumných institucí a podniků do mezinárodních technologických platforem, zakládání a rozvoj podnikatelských inkubátorů a podnikatelských inovačních center (BIC, PIC apod.), které provozují inkubátor, infrastrukturu pro vzdělávání a rozvoj lidských zdrojů podnikatelských subjektů, podporu vytváření a rozvoje územně koncentrovaných odvětvových nebo oborových seskupení podnikatelských subjektů, přípravu podnikatelské zóny, přeměnu brownfieldu na podnikatelskou zónu apod.

Oblasti podpory:

- 1) Platformy spolupráce
- 2) Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů
- 3) Infrastruktura pro podnikání

Ad 1 Platformy spolupráce

První oblast je realizována prostřednictvím dvou programů: **SPOLUPRÁCE**, který podporuje dva typy projektů a **PROSPERITA**.^[1]⁴¹

Program podpory: SPOLUPRÁCE

Cíl programu: definovat podmínky podpory vzniku a rozvoje kooperačních odvětvových seskupení tzv. klastrů⁴² a technologických platforem⁴³, vytvářet příznivé podnikatelské prostředí, zlepšovat podmínky pro podnikání, inovace a rozvoj konkurenční výhody díky zkvalitňování vazeb mezi výzkumem, podnikatelskou sférou a VŠ.

⁴¹ [1] BAJER, P.; MATYÁŠ, J. Praktický průvodce dotacemi, 2009

⁴² *Klaster* – soubor regionálně propojených společností (podnikatelů) a firem v příbuzných oborech, které si navzájem konkurují, ale také navzájem spolupracují, a jejichž vazby mají potenciál k upevnění a zvýšení jejich konkurenceschopnosti.

⁴³ *Technologická platforma* – kooperační oborové seskupení sdružující „klíčové hráče“ daného odvětví např. průmyslové podniky, výzkumné a finanční instituce podílející se na výzkumu, vývoji a inovacích ve strategicky významné technologické oblasti na národní a mezinárodní úrovni

*Program podpory: **SPOLUPRÁCE – Klastry***

Cíl programu: podpořit vznik a rozvoj kooperačních odvětvových seskupení – klastrů na regionální a nadregionální úrovni jako nástroj rozvoje konkurenceschopnosti ekonomiky a ekonomického růstu.

Podporované aktivity: společné projekty klastru v oblasti technické infrastruktury inovačního charakteru, společné projekty v oblasti průmyslového výzkumu, vývoje a inovací, společné projekty propagace klastru, lidských zdrojů, podporovány jsou projekty, jejichž výstup se projeví v podporovaných odvětvích. Vymezení podporovaných oblastí lze nalézt: <http://www.czechinvest.org/spoluprace-klastry-vyzva-ii>.

Příjemci podpory:

- pouze klastř, který může mít právní formu: občanské sdružení, zájmové PO, s.r.o., a.s. a družstvo,
- klastř musí splňovat podmínky, které jsou specifikovány v dané výzvě.

Forma a výše podpory: dotace je poskytována ve výši 3 – 80 mil. Kč, max. výše poskytnuté dotace je závislá podle typu aktivity. Dotace je poskytována dle pravidla de minimis (viz kapitola 2.1).⁴⁴

Více informací o programu: <http://www.czechinvest.org/spoluprace>.

*Program podpory: **SPOLUPRÁCE – Technologické platformy***

Cíl programu: podpořit vznik a rozvoj kooperačních odvětvových seskupení – technologických platforem (dále jen TP) na národní úrovni jako nástroj rozvoje konkurenceschopnosti ekonomiky a ekonomického růstu.

Podporované aktivity: podpora vzniku a rozvoje národních TP ve formě osobních a provozních nákladů, aktivity TP vedoucí k propojení veřejného a soukromého sektoru v oblasti VaV v technologických oblastech významných pro podnikatelskou sféru, vytvoření strategických dokumentů a jejich implementace, zapojování českých výzkumných podniků a institucí do evropských TP, iniciace výzkumných a vývojových projektů v komerční i veřejné sféře.

⁴⁴ <http://www.czechinvest.org/podnikani-a-inovace>

Příjemci podpory: pouze zájmové sdružení právnických osob a Občanská sdružení, která musí splňovat další podmínky, které jsou specifikovány v dané výzvě

Forma a výše podpory: dotace je poskytována účelově k úhradě způsobilých výdajů vzniklých v souvislosti s plněním projektu, max. do 75 % těchto způsobilých výdajů. Dotace je poskytována dle pravidla de minimis.⁴⁵

Více informací o programu: <http://www.czechinvest.org/spoluprace>.

Program podpory: PROSPERITA

Cíl programu: podporovat zakládání a rozvoj subjektů infrastruktury pro průmyslový výzkum, technologický vývoj a inovace zaměřených hlavně na realizaci nových technologií a konkurenceschopných výrobků a služeb.

Podporované aktivity: zakládání a rozvoj podnikatelských inkubátorů (PI)⁴⁶, vědeckotechnických parků (VTP)⁴⁷, center pro transfer technologií (CTT)⁴⁸ a vytváření sítí business angels⁴⁹, které podněcují vznik a rozvoj inovativních firem.

Příjemci podpory:

- v případě PI, VTP a CTT: podnikatelské subjekty, sdružení podnikatelů, územní samosprávné celky a jejich svazky, veřejné výzkumné instituce, vysoké školy a ostatní vzdělávací instituce, stávající provozovatelé VTP, PI a CTT,
- sítě business angels - podnikatelské subjekty,
- všechny subjekty musí splňovat další podmínky, které jsou specifikovány v dané výzvě.

Forma a výše podpory: dotace je určena k úhradě způsobilých výdajů vzniklých v souvislosti s plněním projektu a činí až 75 % způsobilých výdajů. V případě projektů obsahujících stavební práce může dotace činit 5 – 300 mil. Kč.

⁴⁵ <http://www.czechinvest.org/podnikani-a-inovace>

⁴⁶ *Podnikatelský inkubátor* – podporuje a vytváří zázemí pro zasedlení začínajících firem s dobrým nápadem tím, že firmám poskytuje hlavně zvýhodněný nájem a služby k nájmu

⁴⁷ *Vědeckotechnický park* - poskytuje potřebné prostory a služby inovativním firmám s delší historií podnikání.

Přítomnost vyspělých firem uvnitř takového parku podporuje vtažení těch méně „zkušených“ do světa podnikání

⁴⁸ *Centrum pro transfer technologií* – ve spolupráci s výzkumnými institucemi a s vysokými školami napomáhají přenosu nových a dosud nevyužitých technologií do firem

⁴⁹ *sítě business angels* – jsou nástrojem pro poskytnutí kapitálu podnikatelům v počáteční fázi podnikání, která je spojena s vyšší mírou rizika a tím rozšířit možnosti financování jejich podnikatelských nápadů. Základní činností je tedy propojení investorů (= business angels) a podniků se zajímavými podnikatelskými plány.

V případě projektů neobsahujících stavební práce může dotace činit 1 – 30 mil. Kč.⁵⁰

Více informací o programu: <http://www.czechinvest.org/prosperita>.

Ad 2 Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů

Druhá oblast je zaměřena na zlepšení podmínek pro vzdělávání a rozvoj zásadních dovedností a oblasti profesního růstu zaměstnanců. Tato oblast je realizována prostřednictvím jednoho programu: **ŠKOLICÍ STŘEDISKA** [1]⁵¹

Program podpory: ŠKOLICÍ STŘEDISKA

Cíl programu: podpořit budování infrastruktury určené pro vzdělávání a rozvoj lidských zdrojů podnikatelských subjektů a tím zlepšit kvalitu zázemí pro vzdělávání a jeho organizaci. Podmínkou je, aby se ve školicím středisku vzdělávali především zaměstnanci podnikatelských subjektů, které působí ve vymezených oborech, které jsou definovány danou výzvou.

Podporované aktivity: pořízení, rekonstrukce, výstavba prostor určených ke vzdělávání a jejich vybavení školicími pomůckami, zařizovacími předměty a školicími programy a softwarem.

Příjemci podpory:

- podnikatelské subjekty bez rozdílu velikosti podniku, působící ve vymezených oborech, které jsou definovány danou výzvou,
- uzavřená min. 2 účetní období,
- obecně prospěšná společnost nebo občanská sdružení,
- všechny subjekty musí splňovat další podmínky, které jsou specifikovány v dané výzvě.

Forma a výše podpory: dotace je určena k úhradě způsobilých výdajů vzniklých v souvislosti s plněním projektu a je poskytována v min. výši 200 tis. Kč a max. 100 mil. Kč na jeden projekt. Procentuální výše dotace nesmí překročit limity stanovené Regionální mapou intenzity veřejné podpory ČR.⁵²

Více informací o programu: <http://www.czechinvest.org/skolici-strediska>.

⁵⁰ <http://www.czechinvest.org/podnikani-a-inovace>

⁵¹ [1] BAJER, P.; MATYÁŠ, J. Praktický průvodce dotacemi, 2009

⁵² <http://www.czechinvest.org/podnikani-a-inovace>

Ad 3 Infrastruktura pro podnikání

Třetí oblast je zaměřena na zkvalitnění infrastruktury pro podnikání a to konkrétně na podporu rozvoje nemovitostí pro podnikání. Tato oblast je realizována prostřednictvím jednoho programu: **NEMOVITOSTI**. [1]⁵³

Program podpory: NEMOVITOSTI

Cíl programu: povzbudit vznik a rozvoj podnikatelských nemovitostí včetně související infrastruktury a přispět tak ke vzniku funkčního trhu nemovitostí a ke zlepšení investičního a životního prostředí. Program je zaměřen na podporu projektů realizovaných ve všech hlavních fázích životního cyklu nemovitosti, tj. projektů přípravy, výstavby, rozvoje a zejména na rekonstrukci nemovitosti.

Podporované aktivity:

- **příprava zóny:** realizací vzniknou nové investičně připravené plochy nebo dojde ke zvýšení kvality nebo rozvoj stávající podnikatelské zóny. Projekt je určen pro podnikatele,
- **výstavba nájemního objektu** - stavba nového objektu určeného k pronájmu. Příjemce podpory zde může být pouze obec a kraj,
- **rekonstrukce objektu** – realizací dojde k rekonstrukci objektu na Podnikatelský objekt, objekt = velikost min. 500 m² podlahové plochy po realizaci projektu,
- **vyhotovení projektové dokumentace:** realizací dojde k vytvoření dokumentace projektu výstavby, rekonstrukce nebo regenerace podnikatelské nemovitosti.

Příjemci podpory:

- podnikatelské subjekty zapsané v OR, obce a kraje,
- všechny subjekty musí splňovat další podmínky, které jsou specifikovány v dané výzvě.

Forma a výše podpory: dotace je určena k úhradě způsobilých výdajů vzniklých v souvislosti s plněním Projektu a je poskytována podle typu Projektu a podle Příjemce podpory (viz příloha č. 5), minimální výše podpory činí 1 mil. Kč a max. 50 mil. Kč. U projektu vyhotovení projektové dokumentace činí min. 500 tis. Kč a max. 50 mil. Kč.

⁵³ [1] BAJER, P.; MATYÁŠ, J. Praktický průvodce dotacemi, 2009

Maximální procentuální výše dotace se řídí Regionální mapou intenzity veřejné podpory ČR.⁵⁴

Více informací o programu: <http://www.czechinvest.org/nemovitosti-1>.

PRIORITNÍ OSA 6: SLUŽBY PRO ROZVOJ PODNIKÁNÍ

Šestá prioritní osa obsahuje dvě oblasti podpory, které jsou zaměřené na rozvoj a využití kvalitních poradenských a informačních služeb pro podnikatelské subjekty. Podpora má taky za cíl usnadňovat marketingové aktivity MSP v zahraničí. Šestá prioritní osa je realizována pomocí dvou programů **PORADENSTVÍ a MARKETING**. [1]⁵⁵

Podporu lze využít např. na individuální projekty MSP a projekty seskupení MSP podporující vstup MSP na zahraniční trhy, rozvoj poradenství v oblasti environmentálních systémů řízení, účast na specializovaných výstavách a veletrzích v zahraničí apod.

Oblasti podpory:

- 1) Podpora poradenských služeb**
- 2) Podpora marketingových služeb**

Ad 1 Podpora poradenských služeb

*Program podpory: **PORADENSTVÍ***

Cíl programu: zlepšení kvality a dostupnost poradenských služeb pro MSP a tím zvýšit jejich konkurenceschopnost.

Podporované aktivity: poskytování poradenských služeb externími poradci, kteří jsou k této činnosti oprávněni.

Příjemci podpory:

- podnikatelské subjekty splňující definici MSP a podnikající v podporovaných ekonomických činnostech, které jsou definovány danou výzvou,
- podnikatelské subjekty musí splňovat i další podmínky, které jsou specifikovány v dané výzvě.

⁵⁴ <http://www.czechinvest.org/podnikani-a-inovace>

⁵⁵ [1] BAJER, P.; MATYÁŠ, J. Praktický průvodce dotacemi, 2009

Forma a výše podpory: dotace je určena k úhradě způsobilých výdajů vzniklých v souvislosti s plněním projektu max. do výše 50 % způsobilých výdajů. Minimální výše podpory je 100 tis. Kč a max. 500 tis. Kč.⁵⁶

Více informací o programu: <http://www.czechinvest.org/poradenstvi>.

Ad 2 Podpora marketingových služeb

*Program podpory: **MARKETING***

Cíl programu: podporuje rozvoj aktivit českých exportérů na zahraničních trzích prostřednictvím účasti na výstavách a veletrzích v zahraničí.

Podporované aktivity: projekty MSP podporující vstup MSP, jejich výrobků a služeb na zahraniční trhy. *Např. prezentace firmy na výstavách a veletrzích v zahraničí včetně propagačních materiálů a jiné.*

Příjemci podpory:

- podnikatelské subjekty splňující definici MSP,
- podnikající v podporovaných ekonomických činnostech, které jsou definovány danou výzvou,
- podnikatelské subjekty musí mít uzavřené alespoň 2 po sobě jdoucí zdaňovací období,
- musí splňovat další podmínky, které jsou specifikovány v dané výzvě.

Forma a výše podpory: dotace je určena k úhradě způsobilých výdajů vzniklých v souvislosti s plněním projektu max. do výše 50 % způsobilých výdajů. Minimální výše podpory je 300 tis. Kč. Podporu nelze poskytnout samostatně pouze na propagační materiály, je to vždy podmíněno účastí na výstavách a veletrzích v zahraničí.⁵⁷

Více informací o programu: <http://www.czechinvest.org/1marketing>.

⁵⁶ <http://www.czechinvest.org/podnikani-a-inovace>

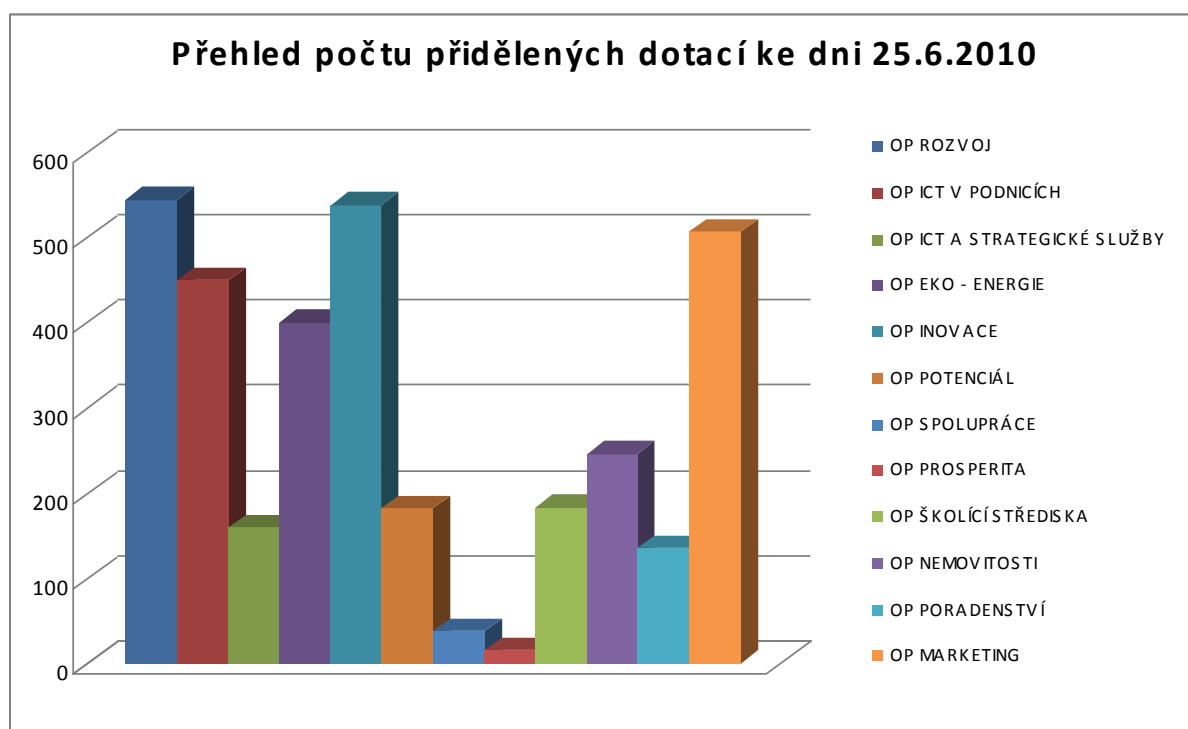
⁵⁷ <http://www.czechinvest.org/podnikani-a-inovace>

PRIORITNÍ OSA 7: TECHNICKÁ POMOC

Poslední sedmá prioritní osa obsahuje dvě oblasti podpory: **Technická pomoc při řízení a implementaci operačního programu** a **Ostatní technická pomoc**. V rámci této osy jsou financovány činnosti operačního programu, které jsou zaměřeny na přípravu, řízení, publicitu, kontrolu operačního programu. Z těchto prostředků bude hrazena i příprava nového programovacího období po roce 2013. Příjemci podpory z této prioritní osy jsou řídicí orgány OPPI – MPO a agentury CzechInvest.

Podporu lze využít např. na výběr projektů, platy pracovníků zapojených do řízení OPPI, zpracování studií a analýz, monitoring projektů a programu, publicitu programu, apod.

Graf č. 7 – Přehled přidělených dotací podle jednotlivých operačních programů

Zdroj: <http://www.czechinvest.org>

Na základě počtu schválených projektových žádostí a počtu již přidělených dotací (viz graf č. 7 uvedený výše), je zřejmé, že mezi nejčastěji využívané programy, podporující investiční výdaje, patří program ROZVOJ, který podporuje pořízení výrobních technologií.

V praktické části této bakalářské práce je proto zpracována souhrnná studie žádosti k nejvyužívanějšímu programu OPPI - k operačnímu programu ROZVOJ. Praktická část je zpracována tak, aby potenciální žadatel mohl podle této práce postupovat při přípravě žádosti.

4 Praktická aplikace

4.1 Postup přípravy a náležitosti žádosti

4.1.1 Podnikatelský záměr a výběr programu

Základní podmínkou úspěchu je kvalitní podnikatelský záměr. Žadatel musí mít jasnou představu o tom, jaký projekt (podnikatelský záměr) chce uskutečnit a zda je schopen ho realizovat a financovat, protože jedním z pravidel OPPI je, že podpora bývá vyplacena až po realizaci projektu, nebo v případě větších projektů, pomocí etapového financování.

Na základě definovaného záměru žadatel může vybrat vhodný program podpory. Projektová žádost vždy musí vycházet ze snahy něco zlepšit, ať už jde o rozšíření výrobní řady, zvýšení kvality produktů (výrobků i služeb), modernizaci výrobní techniky, vzdělávání zaměstnanců atd. Cílem nikdy není pouhý zisk podpory, ale hlavně naplnění podnikatelského (rozvojového) záměru a rozvoj firmy směrem k vyšší konkurenceschopnosti.

Záměr musí být v souladu se zaměřením příslušného dotačního programu a měl by být také dostatečně efektivní a udržitelný. Pro výběr vhodného programu a posouzení vhodnosti záměru, vzhledem k zaměření jednotlivých programů OPPI, je možné oslovit příslušnou regionální kancelář agentury CzechInvest nebo se obrátit na specializované poradenské organizace, které poskytnou žadateli veškeré informace o programech.

4.2 Žádost o poskytnutí podpory

Žádosti do dotačních programů OPPI se zpracovávají ve speciální aplikaci přístupné na Internetu s názvem eAccount. Veškeré dokumenty žádosti se zpracovávají v elektronické podobě a vkládají se do tohoto systému. Pro založení účtu a kompletaci žádosti je zapotřebí elektronický podpis (kvalifikovaný certifikát pro styk se státní správou). Aplikace je přístupná na stránkách: <http://www.czechinvest.org/eaccount>.

Projektové žádosti se podávají ve dvou stupních. Prvním stupněm je tzv. **Registrační žádost** (dále jen RŽ) a druhým stupněm je **Plná žádost** (dále jen PŽ).

4.2.1 Registrační žádost

Účelem registrační žádosti je posoudit základní atributy projektové žádosti, především:

- splnění požadavků kladených na příjemce dotace,
- soulad záměru s cíli programu,
- posouzení ekonomické stability žadatele a jeho schopnost realizace projektu.

Zpracování registrační žádosti se skládá z následujících kroků:

1. Zpracování výstižného popisu projektu v aplikaci eAccount do úrovně popisu základních atributů:
 - slovní popis předmětu projektu (pořizované technologie a důvody investice, včetně očekávaných přínosů),
 - odhad rozpočtu – udává se pouze absolutní výše bez DPH za celý projekt. Výše rozpočtu po schválení RŽ již nejde navýšit.
2. Vypracování **Finančního výkazu žadatele (dále jen FV)** v aplikaci eAccount, jeho vyplnění, elektronické podepsání a nahrání zpět do aplikace eAccount. Výkaz obsahuje údaje o účetních závěrkách za poslední 2 období a aktuální kvartál průběžného roku.
3. Naskenování Rozvahy a Výkazu zisku a ztráty za poslední 2 uzavřená účetní období a uložení souborů do seznamu příloh projektu pro doložení správnosti údajů ve FV.
4. Generování registrační žádosti – dokument RŽ se generuje v seznamu příloh automaticky do textového souboru ve tvaru RTF.
5. Odeslání žádosti - před odesláním RŽ je třeba všechny přílohy elektronicky podepsat.

Schválením registrační žádosti je stanoven také **den uznatelnosti výdajů** projektu. To je důležité zejména pro ty žadatele, kteří na realizaci spěchají a nehodlají čekat na schválení dotační podpory, ale projekt přímo realizují a žádost o dotaci v průběhu realizace zpracují. Samozřejmostí je povinnost postupovat při realizaci podle závazných postupů (například závazné Postupy pro výběr dodavatelů v OPPI atd.), které budou před poskytnutím podpory kontrolovány ze strany poskytovatele podpory.

4.2.2 Plná žádost

Plná žádost včetně jejich příloh obsahuje kompletní informaci pro vyhodnocení celého projektu, jeho realizovatelnosti a kvality a porovnání s dalšími žádostmi prostřednictvím bodového hodnocení projektu.

Plná žádost se rovněž vyplňuje v systému eAccount a proces generování dokumentu žádosti je opět prováděn systémem automaticky po vyplnění všech požadovaných údajů:

- Základní údaje o žadateli, které se automaticky načtou z registrační žádosti.
- Podrobné informace o projektu:
 - doba trvání projektu,
 - místo realizace projektu,
 - rozpočet,
 - harmonogram a etapizace projektu.
- Základní ukazatele projektu:
 - *horizontální ukazatele* – vliv na rovné příležitosti⁵⁸, vliv na životní prostředí a vliv na udržitelný rozvoj,
 - *závazné ukazatele* – instalace technologie (počet nově instalovaných technologií jako např. stroj, zařízení nebo soubor strojů, zařízení sloužící k výrobě nebo obchodu)
 - *monitorovací ukazatele* – nově vytvořená pracovní místa, přidaná hodnota.
- Prohlášení a závazky žadatele.

Součástí plné žádosti jsou povinné přílohy, které dokládají splnění požadovaných předpokladů realizovatelnosti projektu v celém jeho rozsahu a stanoveném čase. Hodnotí se nejen finanční stránka a schopnost žadatele finančně projekt zvládnout, ale i věcné zabezpečení projektu, místa realizace a další předpoklady realizace a udržení projektu po stanovenou dobu udržitelnosti (3 roky pro malé a střední podniky).

Hodnocení ekonomické realizovatelnosti projektu se provádí z následujících výkazů, které musí žadatel vyplnit, a jsou nedílnou součástí plné žádosti:

- **Cash flow projektu** – zde se uvádějí výhradně hodnoty dosahovány projektem, které jsou generovány pouze realizací projektu. Výkaz se vyplňuje počínaje rokem, na který

⁵⁸ hodnotí se např. schopnost žadatele přispět k odstraňování diskriminace a nerovnosti mezi ženským a mužským pohlavím, a také sociální začlenění ohrožených skupin obyvatelstva např. dlouhodobě nezaměstnaných

je naplánován začátek realizace projektu a končí rokem, kdy je očekáváno ukončení provozování investice (max. však 10 let).

- **Doplňující údaje** – obsahují údaje, které se využívají pro výpočet průměrné doby odpisování investic, tato doba je porovnávána ve výsledném hodnocení s dobou návratnosti investice, dalším doplňujícím údajem je počet zaměstnanců nutných k provozu investice.
- **Finanční plán celého podniku** – žadatel zde vyplňuje údaje z Rozvahy a Výkazů zisků a ztrát ve zkráceném rozsahu. Tento výkaz se vyplňuje v úrovni údajů za celou firmu za dobu realizace projektu do termínu očekávaného ukončení provozování investice (max. však 10 let). Tyto údaje slouží jako kontrola financovatelnosti projektu žadatelem a vlivu realizace projektu na ekonomiku žadatele.

Hodnocení ekonomické realizovatelnosti projektu provádí externí hodnotitelé, kteří hodnotí všechny finanční plány žadatelů v programech OPPI. Nejvyšší bodová hodnota za ekonomická kritéria v hodnocení, které lze dosáhnout, je 30 bodů.

Postup, jak vyplnit registrační a plnou žádost a seznam všech příloh plné žádosti, je součástí Pokynů pro žadatele a příjemce podpory z OPPI, které lze nalézt: <http://www.czechinvest.org/rozvoj-vyzva-iii>.

Podnikatelský záměr

Nejdůležitější přílohou celé žádosti rozhodující pro posouzení projektu a bodové hodnocení je podnikatelský záměr projektu. Podnikatelský záměr je žadatel povinen zpracovat v předepsané formě a obsahuje informace o plánovaném provedení celého projektu.

Jednotná osnova podnikatelského záměru je závazná proto, že hlavní část bodového hodnocení je zpracovávána externími nezávislými hodnotiteli. Jednotný postup usnadňuje a urychluje proces hodnocení. V příloze č. 6 je uvedena požadovaná Osnova podnikatelského záměru.

Jedním z cílů této práce je poskytnout návod postupu zpracování žádosti potenciálnímu žadateli v programu ROZVOJ. Proto níže uvádím nejdůležitější atributy podnikatelského záměru, které ovlivňují výsledek hodnocení. Pokud žadatel nesplňuje některé z níže uvedených kritérií, neznamená to, že bude automaticky vyřazen, ale získá nižší bodové hodnocení za dané kritérium.

Soulad projektu se strategickými cíli programu ROZVOJ

Základním předpokladem pro úspěšné hodnocení projektu je soulad stanovených cílů projektu a strategických cílů programu, které má realizace programu ROZVOJ přinést:

- zvýšení zaměstnanosti,
- soulad s horizontálními prioritami – udržitelný rozvoj a zachování rovných příležitostí,
- přínosy projektu v úrovni snížení spotřeby na jednotku produkce v oblastech:
 - odpadů,
 - emisí,
 - spotřeby energie.

Zkušenosti a odborné předpoklady žadatele pro realizaci projektu

Dalším okruhem posuzování jsou odborné předpoklady žadatele projekt realizovat. V rámci hodnocení je posuzováno, zda žadatel:

- má zkušenosti v oboru (hodnoceno podle počtu let aktivně strávených v oboru),
- má zkušený management a zavedeny normy řízení kvality (dokládá se certifikáty a informacemi o dosud realizovaných obdobných projektech),
- má zpracovanou strategii rozvoje do budoucna a projekt této strategii odpovídá,
- v projektu rozvíjí výrobu vlastních produktů, nejlépe s vyšší přidanou hodnotou.

Technické řešení projektu

Jednou z nejdůležitějších částí podnikatelského záměru je popis technických přínosů z pořizované investice pro výrobní proces. Je nutné do záměru popsat srovnání současného stavu a nevýhody z něj vyplývající a srovnání se stavem po realizaci. Důležité je srovnání základních atributů obou technologií, na kterých je možné demonstrovat celkový přínos realizace projektu pro žadatele. Vzhledem k zaměření programu ROZVOJ je nutné, aby se jednalo o významnou modernizaci výrobního procesu špičkovou technologií v daném oboru, zároveň však přiměřené zpracovanému projektu.

Udržitelnost projektu

V této části je nutné popsat marketingové zajištění odbytu. Předpokládá se, že projekt má rozvojový charakter a pořízení výrobních zařízení by mělo přinést také zvýšení obrátu z předmětné činnosti.

Žadatel by měl popsat portfolio zákazníků. Výhodou je samozřejmě existující, nejlépe stabilní odběratelské vztahy s tradičními zákazníky. Nejlépe hodnoceny jsou projekty rozvoje výroby produktů s vyšší přidanou hodnotou pro zákazníky na mezinárodních trzích.

Průběh hodnocení projektu

Projekty v programu ROZVOJ jsou hodnoceny v tzv. kolových výzvách. V praxi to znamená, že po vyhlášení výzvy je možné ve stanovené době předkládat projektové žádosti. Po uzavření výzvy k předkládání projektů se předložené projekty hodnotí.

Žádosti, které nejsou zpracovány v požadované formě nejsou dále hodnoceny. Ostatní projekty postupují do dalšího hodnocení. Každý projekt hodnotí po věcné stránce dva externí hodnotitelé podle předem stanovených kritérií. Maximální hodnota bodového hodnocení za věcnou část žádosti je 70 bodů. Kompletní hodnotící kritéria programu ROZVOJ jsou uvedena v samostatné příloze č. 7.

Bodové hodnocení obou hodnotitelů se průměruje a výsledný bodový zisk určí pořadí všech předložených projektů v dané výzvě. Projektové žádosti jsou řazeny podle bodového hodnocení sestupně, do celkového vyčerpání alokace podpory v dané výzvě. Ostatní projekty tvoří rezervu pro případ, že některý z žadatelů odmítne nabízenou dotaci. V takovém případě je částka nabízena dalším žadatelům v pořadí dle bodového hodnocení.

Je třeba počítat s tím, že žadatelů jsou stovky v každé výzvě a hodnocení trvá několik měsíců, v posledních výzvách i více než 9 měsíců.

Vybraní žadatelé obdrží dokument, ve kterém jsou stanoveny podmínky, za kterých je možné dotaci čerpat. Pokud žadatel na tyto podmínky přistoupí a podepíše tento dokument, je mu vydáno tzv. rozhodnutí o poskytnutí dotace, které vydává Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR.

4.2.3 Žádost o platbu

Po vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace je teprve v systému eAccount umožněno předkládat žádosti o dotaci (buď za jednotlivé etapy, nebo za projekt celkem, pokud na etapy nebyl dělen).

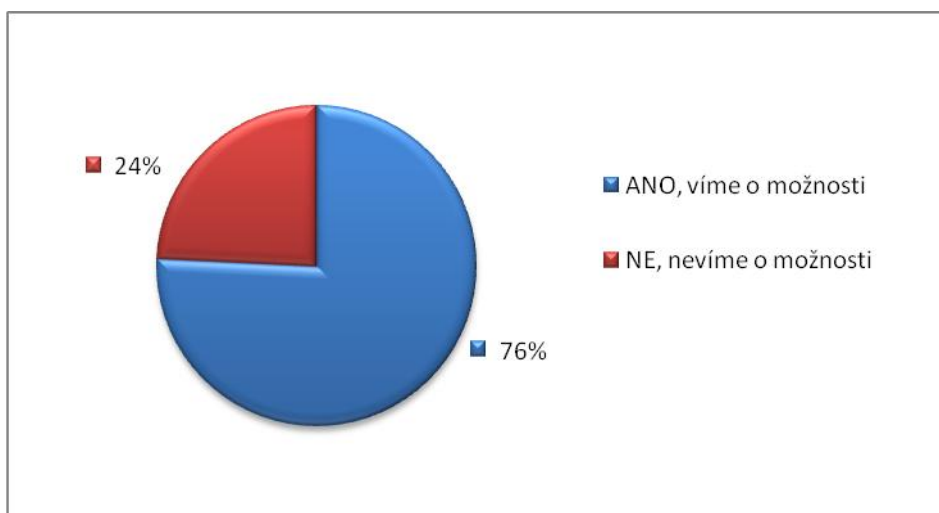
Žádost o dotaci se rovněž zpracovává v systému eAccount, kde se také generuje žádost o platbu dotace. Je nutné elektronicky vyplnit všechny účetní doklady, které se k pořízení váží. Po vygenerování žádosti o platbu je nutné ji vytisknout a spolu s kopiemi účetních dokladů předložit agentuře CzechInvest ke kontrole a proplacení.

4.2.4 Dotazníkové šetření

Cílem dotazníkového šetření bylo zjištění, zda malé a střední podniky jsou informovány o možnosti získání veřejné podpory (dotace) a zda tuto možnost někdy využily. Oslovila jsem podnikatelské subjekty z mého okolí, bez ohledu na velikost podniku a druh podnikatelské činnosti, které by dle mého názoru mohly splňovat definici MSP (vzorový dotazník – příloha č. 8).

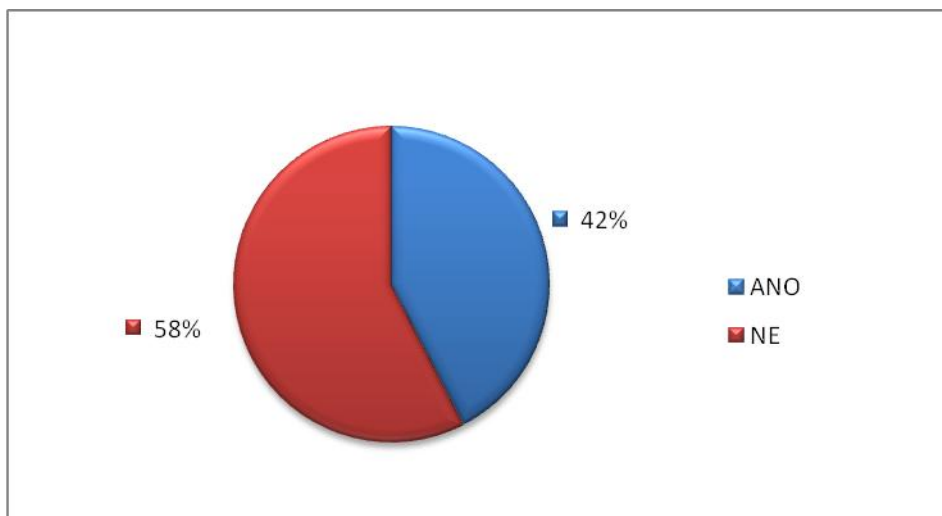
Do dotazníkového šetření bylo rozesláno 60 dotazníků. Vyplněný dotazník byl získán od 33 podnikatelských subjektů. Z provedeného šetření vyplývá, že 76 % dotázaných MSP vědí o možnosti získání dotace (viz graf č. 8), ale z větší části dotázaných subjektů tuto možnost nevyužily (viz graf č. 9).

Graf č. 8 – Informovanost MSP o možnosti získání dotace pro podnikatelskou činnost

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 9 – Využitelnost dotace MSP pro podnikatelskou činnost

Zdroj: vlastní zpracování

Mezi firmy, které využívají veřejné podpory, jsou převážně podniky kategorie malého a středního podniku, což je dle mého názoru způsobeno tím, že mikropodniky, které zaměstnávají malé množství pracovníků, nemají časový prostor zabývat se tak náročnou administrativní agendou. Jako další problém vidím, že projekt je v prvotní části zapotřebí financovat celý - buď z vlastních zdrojů, nebo pomocí cizích zdrojů např. bankovních úvěrů a až po určité době, je část investice podnikům vrácená formou dotace.

5 Závěr

Během programovacího období 2007 – 2013 k nám do ČR může přitéct největší finanční částka ze strukturálních fondů EU na rozvoj podnikání MPS a toho bychom měli co nejlépe využít.

Hlavním cílem mé bakalářské práce bylo seznámit MSP s možností získání veřejné podpory (zejména dotací) pro jejich podnikatelské činnosti a pomoci malým a středním podnikům se zorientovat v různých operačních programech poskytující veřejnou podporu MSP.

V první teoretické části, jsem charakterizovala MSP, jejich právní formy, výhody a nevýhody a hlavně jsem se zaměřila na společnou definici malého a středního podniku, která je platná v celé EU a kterou musí splňovat každý potenciální žadatel o veřejnou podporu MSP. Důležitým kritériem pro splnění definice MSP je počet zaměstnanců, roční obrát/příjmy nebo výše aktiv/majetku a posledním významným kritériem je nezávislost podniku.

Ve druhé části jsem se věnovala dostupným podporám pro malé a střední podniky. Největší pozornost jsem zaměřila na programy podpor v rámci nejvýznamnějšího operačního programu pro MSP – „Operační program Podnikání a inovace“, jehož hlavním cílem je zvýšení konkurenceschopnosti průmyslu, služeb a rozvoj podnikání. Finanční prostředky v rámci operačního programu jsou soustředěny podle jednotlivých specifických cílů na tzv. prioritní osy. Specifické cíle jsou dosahovány pomocí podpory určitých oblastí v rámci speciálně vytvořených programů podpory. Prostřednictvím těchto programů se realizuje konkrétní podpora podnikatelských subjektů.

V praktické části jsem zpracovala souhrnnou studii žádosti o dotaci v nejvyužívanějším programu podpory pro MSP – program ROZVOJ. Zaměřila jsem se na hlavní body žádosti. Studie je zpracována tak, aby pomohla při přípravě žádosti případnému potenciálnímu žadateli. Dále jsem v této části pomocí dotazníkového šetření zjišťovala, zda MSP jsou informovány o možnosti získání dotace a zda této možnosti využily. Z mých výsledků vyplývá, že většina podnikatelských subjektů je o této možnosti informována, jelikož v poslední době o získání dotací stále častěji informují média, avšak pouze 42 % dotázaných subjektů této možnosti využilo. Jednalo se hlavně o podniky kategorie malého a středního podniku, což je dle mého názoru způsobeno převážně tím, že vyřízení žádosti je stále velmi

časově i organizačně náročné. I přes tuto náročnost se domnívám, že je to výborná šance jak získat finanční prostředky pro rozvoj svých podnikatelských aktivit.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knihy:

- [1] BAJER, P.; MATYÁŠ, J. *Praktický průvodce dotacemi*. 1. vyd. Brno: EUROSPOLEČNOSTI a.s., 2009. 122 s. ISBN 978-80-254-4017-9.
- [2] EVROPSKÁ KOMISE, *Nová definice malých a středních podniků*. Evropská společenství, 2006. 50 s. ISBN 92-894-7917-5.
- [3] TAUER, V.; ZEMÁNKOVÁ, H.; ŠUBRTOVÁ, J. *Získejte dotace z fondů EU*. 1. vyd. Brno: Computer Press,a.s., 2009. 160 s. ISBN 978-80-251-2649-3.
- [4] VOJÍK, V. *Podnikání malých a středních podniků na jednotném trhu EU*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 264 s. ISBN 978-80-7357-467-3.
- [5] WAGNEROVÁ, E.; ŠEBESTOVÁ, J. *Podnikání v malé a střední firmě*. 1. vyd. Karviná: Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, 2007. 221 s. ISBN 978-80-7248-441-6.

Elektronické publikace:

- [6] CZECHINVEST. *Definice malého a středního podnikatele* [online]. 2009. [cit. 5. 2. 2010]. Dostupné na WWW: < <http://www.czechinvest.org/data/files/definice-maleho-a-stredniho-podniku-296-cz.pdf> >, 8 s.
- [7] MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. *Zpráva o vývoji malého a středního podnikání a jeho podpoře v roce 2008* [online]. 2009. [cit. 30. 1. 2010]. Dostupné na WWW: < <http://download.mpo.cz/get/38872/43274/519252/priloha005.doc> >, 42 s.

Právní předpisy:

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání

Zákon č. 215/2004 Sb. o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje

Internetové stránky:

PODNIKATEL [online] 2010. [cit. 5. 2. 2010]. Dostupné na WWW: <http://www.podnikatel.cz/rozjezd/zacinajici-podnikatel/male-a-stredni-podniky-msp/>

CZECHINVEST [online] 2010. [cit. 13. 2. 2010] Dostupné na WWW:
<http://www.czechinvest.org/vrejna-podpora>>

STRUKTURALNI FONDY [online] 2010. [cit. 13. 2. 2010] Dostupné na WWW:
<http://www.strukturalni-fondy.cz>

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU [online] 2010. [cit. 13. 2. 2010] Dostupné na
WWW: <http://www.mpo.cz>

ČESKOMORAVSKÁ ZÁRUČNÍ BANKA [online] 2010. [cit. 13. 2. 2010] Dostupné na
WWW: <http://www.cmzrb.cz/>

CZECHINVEST [online] 2010. [cit. 13. 2. 2010] Dostupné na WWW:
<http://www.czechinvest.org>

CZECHINVEST [online] 2010. [cit. 13. 2. 2010] Dostupné na WWW:
<http://www.czechinvest.org/data/files/definice-msp-vazby-297.pdf>

ČESKOMORAVSKÁ ZÁRUČNÍ BANKA [online] 2010. [cit. 21. 2. 2010] Dostupné na
WWW: <http://www.cmzrb.cz/podpora-maleho-a-stredniho-podnikani>

CZECHINVEST [online] 2010. [cit. 21. 2. 2010] Dostupné na WWW:
<http://www.czechinvest.org/vyuziti-novych-financnich-nastroju>

CZECHINVEST [online] 2010. [cit. 21. 2. 2010] Dostupné na WWW:
<http://www.czechinvest.org/venture-kapital>

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY [online] 2010. [cit. 21. 2. 2010] Dostupné
na WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/adresa/index.html>

CZECHINVEST [online] 2010. [cit. 21. 2. 2010] Dostupné na WWW:
<http://www.czechinvest.org/podnikani-a-inovace>

SEZNAM ZKRATEK

EU	Evropská unie
MSP	Malé a střední podniky
ČR	Česká republika
HSS	Evropská politika hospodářské a sociální soudržnosti
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
ESF	Evropský sociální fond
FS	Fond soudržnosti
HDP	Hrubý domácí produkt
OP	Operační programy
ROP	Regionální operační programy
TOP	Tematické operační programy
IOP	Integrovaný operační program
OPPI	Operační program Podnikání a inovace
ČMZRB	Českomoravská záruční a rozvojová banka
FÚ	Finanční úřad
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
ICT	Informačních a komunikačních technologií
PO	Právnícká osoba
FO	Fyzická osoba
VŠ	Vysoké školy
VVI	Výzkumná a vývojová instituce
TP	Technologická platforma
VaV	Výzkum a vývoj
PI	Podnikatelský inkubátor
VTP	Vědeckotechnický park
CTT	Centrum pro transfer technologií
RŽ	Registrační žádost
PŽ	Plná žádost
FV	Finanční výkaz

SEZNAM TABULEK A GRAFŮ

GRAF Č.1 - VÝVOJ POČTU MSP V ČR.....	3
GRAF Č.2 - VÝVOJ ZAMĚSTNANOSTI V MSP V ČR.....	4
TABULKA 1.1: DEFINICE MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKU PODLE EVROPSKÉ UNIE.....	8
GRAF Č. 3 – REGIONÁLNÍ MAPA.....	13
GRAF Č. 4 - ROZDĚLENÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ FONDŮ EU PRO ČESKOU REPUBLIKU V OBDOBÍ 2007 – 2013	16
GRAF Č. 5 - ROZLOŽENÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ Z FONDŮ EU V ČESKÉ REPUBLICE PRO ROP.....	18
GRAF Č. 6 - ROZLOŽENÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ Z FONDŮ EU V ČESKÉ REPUBLICE PRO TOP	21
GRAF Č. 7 – PŘEHLED PŘIDĚLENÝCH DOTACÍ PODLE JEDNOTLIVÝCH OPERAČNÍCH PROGRAMŮ	41
GRAF Č. 8 – INFORMOVANOST MSP O MOŽNOSTI ZÍSKÁNÍ DOTACE PRO PODNIKATELSKOU ČINNOST	48
GRAF Č. 9 – VYUŽITELNOST DOTACE MSP PRO PODNIKATELSKOU ČINNOST	48

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 30. 6. 2010

.....
Monika Holaňová

Adresa trvalého pobytu studenta:

Velichova 26, Ostrava - Kunčičky

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Seznam podporovaných regionů v programu ROZVOJ

Příloha č. 2: Regiony se soustředěnou podporou státu v programu ICT a strategické služby

Příloha č. 3: Regiony se soustředěnou podporou státu v programu INOVACE – Inovační projekty

Příloha č. 4: Regiony se soustředěnou podporou státu v programu POTENCIÁL

Příloha č. 5: Tabulka výše podpory v programu NEMOVITOSTI

Příloha č. 6: Osnova podnikatelského záměru

Příloha č. 7: Výběrová kritéria v programu ROZVOJ

Příloha č. 8: Dotazník